

1 srijeda, 25.06.2008.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 ... Početak u 14.18h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan, molim sekretara da najavi
9 predmet.
10 SEKRETAR: Dobar dan, časni Sude, ovo je predmet IT-05-88-T, *Tužilac*
11 *protiv Vujadina Popovića i ostalih.*
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Za zapisnik, svi su optuženi
13 ovdje. Od timova Odbrane vidim da je odsutan gospodin Nikolić, gospođa Nikolić,
14 gospodin Krgović, gospodin Lazarević i gospodin Haynes.
15 A na strani Tužilaštva vidim gospodina McCloskeyog, gospođu Šoljan,
16 gospodina Mitchella. Da li je još neko tu koga nisam spomenuo?
17 Eto, da počnemo otuda. Nama je rečeno da Vi vjerovatno nećete biti ovdje
18 danas, gospodine Nikolić, zbog nesretnog preminuća Vašeg oca. To je tužan
19 događaj koji nažalost svako od nas treba da prođe. Ja sam kroz to prošao pred
20 nekoliko godina i znam šta to znači. Zbog toga u ime Raspravnog vijeća želim Vam
21 prenijeti naše najdublje saučešće i izraze naše žalosti, ne samo Vama, već i
22 Vašoj porodici. Mi saosjećamo s Vama u takvoj prilici.
23 G. NIKOLIĆ: Poštovane sudije, ja vam se zahvaljujem na izrazima
24 saučešća, hvala.
25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ukoliko u bilo koje vrijeme tokom
26 zasjedanja budete željeli da napustite sudnicu, molim Vas da to učinite kad
27 budete htjeli.
28
29
30

1 Gospodine Bourgon, izvolite.

2 G. BOURGON: [simultani prevod] Zahvaljujem gospodine predsjedavajući,
3 dobro jutro sudijama, dobro jutro svima u ime svog klijenta. On se upravo i sam
4 izrazio, izraz saučešća Raspravnog vijeća je nešto što veoma cijenimo. Moj je
5 kolega imao priliku da posjeti Dragu Nikolića u pritvorskoj jedinici jutros i on
6 je izrazio i namjeru i želju da bude ovdje danas popodne, ali kao što je i
7 Vijeće predložilo, mi ćemo ocijeniti, kako dan bude prolazio i tokom pauze kakvo
8 je njegovo stanje u to vrijeme.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U svakom slučaju to učinite.

10 G. BOURGON: [simultani prevod] Još jedno vezano pitanje o čemu bi želio
11 sad obavijestiti Vijeće. Ustvari sa takvim jednim događajem, naša je namjera
12 bila da odmah podnesemo podnesak za privremeno puštanje na slobodu Drage
13 Nikolića kako bi prisustvovao sprovodu. Međutim, mi to nećemo učiniti zato što,
14 nakon što smo s njim o tom porazgovarali i naravno u skladu sa srpskom
15 tradicijom, vjerske službe će se održavati 40 dana nakon smrti, tako da ćemo
16 podnijeti takav podnesak narednih dana kada budemo imali sve informacije i
17 imajući na umu da ćemo predložiti Vijeću da ga se privremeno pusti na slobodu
18 pod najstrožim uslovima tako da može odati poslednju počast svom ocu 40 dana
19 nakon njegove smrti. Zahvaljujem.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodine Bourgon.

21 Ima li kakvih preliminarnih pitanja?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

[Sudije vijećaju]

1
2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jutros smo se sastali kao i obično i kao
3 što pretpostavljate da se redovito sastajemo izvan zasjedanja, kako bismo
4 raspravili o nekoliko pitanja vezanih za suđenje. Jutros smo se sreli kako bismo
5 procijenili situaciju kakva je sada. Čini nam se da način na koji sada idemo,
6 ukazuje na to da ćemo završiti sa izvođenjem dokaza Obrane optuženog Popovića
7 negdje pri kraju ili na kraju narednog tjedna. To je konzervativna procjena, a
8 to u osnovi znači da će u to vrijeme, znači pri kraju ili krajem iduće sedmice,
9 treba da počne izvođenje dokaza sljedećeg tima Obrane i zbog toga gledam sada u
10 Vas, gospodine Ostojić.

11 Ja takođe znam da sasvim s pravom ste pokazali interes za to već i ranije
12 i da se pripremate da počnete sa svojim izvođenjem dokaza. U svakom slučaju, da
13 ne bih umanjio princip da upravljanje predmetom pripada samo Vama i isključivo
14 Vama, a mi imamo stav da se radije ne miješamo, no mi u isto vrijeme očekujemo
15 optimum od svakog od advokata Obrane jednako kao i od Tužilaštva. Mi smo mislili
16 da bi možda mogli dati neke sugestije koje bi pomogle da se organizira postupak
17 na najbolji mogući način. To bi bilo i u Vašem interesu i u općem interesu, jer
18 i mi imamo odgovornost da upravljamo ovim predmetom.

19 Mislim da trebate imati na umu ove datume koje sam spomenuo i da se prema
20 tome i pripremite, ali u isto vrijeme i paralelno s tim, mislim da postoji i
21 odgovornost za koju sam siguran da ste o njoj već i razmišljali ili da ste je
22 bar ukazivali Tužilaštvu, a to su imena prve grupe svjedoka koje namjeravate
23 dovesti. Ja sam čak obaviješten da na tome i radite pa ono što ja sada govorim
24
25
26
27
28
29
30

1 možda predstavlja nešto što je redundantno, ali u svakom slučaju zamolio bih Vas
2 da to učinite, ako niste.

3 U drugom redu, mi pravimo nacrt naše odluke o Vašem podnesku vezano za
4 pravilo, dakle po pravilu 92bis i 92ter i u očekivanju te odluke koju ćemo
5 uskoro donijeti, mi zvanično i usmeno Vas obavještavamo da uzmete za gotovo da
6 će ti svjedoci po pravilu 92bis koji se spominju u paragrafu 1 odgovora
7 Tužilaštva od 9. juna i za koje Tužilaštvo nije uložilo prigovor, će biti
8 pozvani kao svjedoci po pravilu 92bis. To znači bez unakrsnog ispitivanja, a to
9 nas ostavlja sa možda onim najvažnijim pitanjem.

10 Vjerujte mi, ne samo iz osjećaja dužnosti, već iz poštovanja koje imamo za
11 svakoga od Vas, mi smo pokušali da razumijemo koliko smo god mogli zaključke ili
12 rezultat Vašeg zadnjeg podneska i značenje Vašeg zadnjeg podneska, ali nekako
13 osjećamo da ne možemo jasno vidjeti ko se tu osuđuje, ko se ne osuđuje, kakav je
14 tačan stav.

15 Stoga smo razmišljali o tome da to pokušamo riješiti na najjednostavniji
16 mogući način a to je da sada kada znate da će određeni broj svjedoka po pravilu
17 92bis biti uvršten kao takav i manje-više možete sami pročitati i razumjeti svoj
18 zadnji podnesak bolje nego što mi možemo sa našeg stanovišta, mi bismo željeli
19 da Vi sada podnesete do ponedjeljka, ažurirani popis svjedoka po pravilu 65ter
20 koje želite da dovedete ovamo. U međuvremenu ćete Tužilaštvu dati i spisak prve
21 grupe svjedoka.

22 Želite li dati neki komentar, gospodine Ostojiću?

23 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Zahvaljujem, časni Sude. Moj komentar jeste
24 da smo mi dali Tužilaštvu već prvu grupu svjedoka, mislim pred jednu ili dvije
25 sedmice i to *e-mailom*. Mi radimo sa Službom za žrtve i svjedoke, za pasoše

26

27

28

29

30

1 vize i ostalo kako bismo riješili te probleme, međutim, mislim da ćemo moći i da
2 ćemo tu prvu grupu moći dovesti. Mislim da smo identificirali 12 svjedoka i
3 nadamo se da ćemo, ako sve dobro ide, osam u prvoj sedmici /?da/ pozovemo od tih
4 12. Takođe planiramo, mislim da smo - barem smo usmeno to rekli Tužilaštvu - da
5 ćemo u drugoj sedmici imati sednicu naših vještaka od kojih će biti četiri.

6 A što se tiče ispitivanja svjedoka prema pravilu 93ter /U engleskom
7 transkriptu: "65ter"/, mi smo tu imali nekoliko svjedoka, smo povukli na osnovu
8 sugestija Vijeća. Isto tako smo identificirali i podnijet ćemo, kao što nas je
9 Sud uputio do ponedjeljka, neke od zajedničkih svjedoka, tako da oni ustvari ne
10 spadaju u onaj vremenski okvir koji se traži. Ali samo da kažem, ima ih
11 otprilike tih sedam zajedničkih svjedoka koji su usvojili i nekoliko drugih
12 optuženih, ili smo mi njihove usvojili, tako da je spisak gotovo završen. Prema
13 mojoj procjeni, mislim da će nam trebati šest sedmica, ne više od toga. Mislim
14 da ćemo pozvati sve skupa 35 do 40 svjedoka, a to opet zavisi od prigovora koji
15 će dati Tužilaštvo. Četiri su sporna, a oni bi željeli da oni dođu i na glavno i
16 na unakrsno ispitivanje. Mislim da je čvrst njihov položaj. Mislim da je to

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pitanje pokrenulo Tužilaštvo, ali to je sada naš stav. Mi ćemo podnesti ovo sve,
2 kako je Vijeće reklo, do ponedjeljka.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Veoma je dobro to čuti. Kao što sam
4 rekao, naš jedini problem jeste kada pročitamo sav materijal, nama nije bilo
5 sasvim jasno gdje se nalazimo. Sada mislim da je to već mnogo jasnije, a do
6 ponedjeljka mislim da bi trebalo biti i kristalno jasno.

7 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se ako Vam nije bilo jasno, ali
8 do ponedjeljka ćemo to iznijeti što je jasnije moguće.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojiću, to se događa. Mi
10 bismo se s Vama drukčije pozabavili da smo vidjeli neke nedostatke, ali to nismo
11 vidjeli. Zahvaljujem.

12 Jučer smo završili time da su nam ostali dokumenti koje treba predložiti
13 na usvajanje. Gospođo Tapušковиć.

14 GĐA. TAPUŠKOVIĆ: Dobar dan, časni Sude i svima u sudnici.

15 Da, ostali su nam dokumenti. Mi smo listu predložili, s time što bismo
16 dodali da bi jedan dokument, 1D1196 trebalo staviti pod pečat. 1D1196. To je na
17 prvoj stranici liste.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, u redu. Hvala. Ima li prigovora?

19 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Ne, časni Sude.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ima li prigovora od strane drugih timova
21 Obrane?

22 /? G. OSTOJIĆ: / Ne.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ovdje nemamo nikakvih problema sa
24 prevodima? To ostavljamo Sekretarijatu.

25

26

27

28

29

30

1 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Kol'ko smo mi vidjeli sa našeg spiska
2 dokaznih predmeta 1139 /u engleskom transkriptu: "1D1139"/ još uvijek nema
3 prevod.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači, traži se prevod. U redu. Sve će
5 ovo biti uvršteno pod uslovom da nema, uz ogradu da nema još uvijek prevoda za
6 taj dokument i biti će označen za identifikaciju za period dok taj prevod ne
7 bude dovršen.

8 U redu, molim sljedećeg svjedoka. Oprostite, imate li...

9 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Mi bismo željeli da predložimo na usvajanje dva
10 dokumenta. Jedan je P03471, a on je bio pokazan juče svjedoku, a drugi dokument
11 koji bismo željeli da predložimo na usvajanje je onaj tekst iz kojeg je gospodin
12 Kovačević, one bilješke iz kojih je gospodin Kovačević čitao juče, a po spisku
13 65ter to je dokument koji nosi broj 30478 /U engleskom transkriptu: "P03478"/.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ima li prigovora?

15 GĐA. TAPUŠKOVIĆ: Da, časni Sude, prigovaramo da se taj dokument uvede u
16 korpus dokaza zato što nije relevantno za njegovo svedočenje uopšte. On nije
17 čitao iz tog spiska, nego je samo se konsultovao u pojedinim trenucima.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li Vi želite komentirati, gospođo
19 Šoljan?

20 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Da, vrlo kratko. Mi vjerujemo da su te
21 bilješke doista relevantne i da imaju dokaznu vrijednost što se tiče valjanosti,
22 provjere kvalitete, suštine i kredibiliteta svjedočenja ovog svjedoka. Kao
23 vještak, mi ne mislimo da je trebalo da se oslanja na prethodno pripremljene
24 odgovore ili podsjećanja, što je on i radio tokom jučerašnjeg svjedočenja. Ja se

25

26

27

28

29

30

1 slažem da je postojao jedan niz bilješki koje su bile samo brojke i mi ne
2 tražimo da se to usvoji.

3 Međutim, ja mogu da navedem barem jedan primjer u dokazima gdje je bilo sa
4 ovog teksta od oko 13 strana, gdje su bili odgovori napisani i koje je svjedok
5 od riječi do riječi pročitao. Po našem mišljenju, Raspravno vijeće bi trebalo da
6 vidi da se to radilo o prethodno pripremljenim odgovorima zato što su osnovna
7 pitanja da li su to gledišta objektivnog svjedoka, ili su to prethodno
8 pripremljena gledišta koja je pripremila Obrana. Mislim da je to posebno važno u
9 svjetlu komentara koje je svjedok dao tokom svog svjedočenja juče, gdje je on
10 rekao da je njegov primarni cilj ovdje bio ne da dokaže da li je izvjesna lista
11 dobra ili nije, nego da ospori listu koju su napravili Brunborg i Urdal /U
12 engleskom transkriptu: "Urdal"/. I zbog toga mi smatramo da su bili prethodno
13 pripremljeni odgovori, ili bar podsjećanje na odgovore na koje se neko ko je
14 vještak ne bi trebalo da se poziva, posebno kada se govori o načinu na koji su
15 ti izvještaji pripremljeni što se tiče datuma i izvornih dokumenata i slično što
16 je tu navedeno. Zahvaljujem.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim gospođu Tapušковиć, i to će biti
18 kraj.

19 GĐA. TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, mi smo juče inače bili i predložili da se te
20 beleške pročitaju ovde pred celim Većem jer smo smatrali da ne postoji nikakav
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razlog da one ne budu iznete i pred svim prisutnim u sudnici. Zadatak veštaka u
2 ovom predmetu je bilo da oceni i proceni rad Helge Brunborga i njegov nalaz i to
3 je u tom nalazu i učinjeno, a u beleškama postoje najveći delovi njegovih
4 refleksija iz samoga nalaza. I ja bih ponovo tražila - ukoliko se složite - da
5 se to pročita ovde pred svima nama.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zahvaljujemo gospođu Tapušковиć. Čujmo i
7 da kaže gospođa Fauveau.

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Prije nego što donesete odluku o tome,
9 časni Sude, ja bi željela da kažem da, što se tiče Obrane tim Miletića, mi nismo
10 bili upoznati sa sadržajem te bilješke. Te bilješke su bile date Tužilaštvu, a
11 ne Obrani, i zbog toga ako Tužilac namjerava da predloži ovo na usvajanje u
12 spis, to onda... trebalo je biti objelodanjeno i drugim timovima Obrane jučer
13 ili jutros.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Samo kratka opservacija nakon ovoga. Ja sam
16 pratio vrlo pomno jučerašnje unakrsno ispitivanje i ova vrlo smjela tvrdnja moje
17 cijenjene kolegice Šoljan, da li je to bilo stavljeno pred svjedoka, ti navodi
18 koje je ona upravo navela?

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Bilo je nekih pitanja o tome, postojalo
2 je direktno pitanje o tome, upravo vezano za činjenicu da su tu već postojali
3 napisani odgovori na određena pitanja. To je bilo izneseno pred svjedoka juče i
4 on je odgovorio na to pitanje.

5 Moram se konsultirati sa kolegama.

6 [Sudije vijećaju]

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imajući na umu činjenicu da su neke od
8 ovih bilješki bile jučer iznijete svjedoku i postavljena pitanja, takođe imajući
9 na umu ono što ste rekli Vi, gospođu Fauveau i Vi gospođu Tapušković, smatramo
10 isto tako da su validne poante. Mi naravno uvrštavamo onu stranu koju ste Vi
11 naveli, ali takođe uvrštavamo je tako da čini dio cjeline. Drugim riječima, ono
12 što mi želimo u spisu su sve bilješke, a ne samo ta strana. Je li to u redu? Na
13 taj način bi nama bilo lakše da odredimo težinu i da utvrdimo one nedostatke
14 koje je gospođa Fauveau upravo s pravom pokrenula.

15 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Sasvim je jasno i kada sam rekla da ću
16 ponuditi, ovaj, bilješke, mislila sam na svih 13 strana, ne samo na onaj primjer
17 iz one strane 4 koju sam spomenula.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda sam to pogrešno razumeo.

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Molim Vas broj 65ter ponovo.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da to nema taj broj zato što je to
21 -

22 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Taj će broj postojati do kraja dana, a broj
23 će biti P03478.

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA. TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ja bih volela da nas Tužilaštvo obavesti koje
2 tačno dokumente su oni preuzeli od svjedoka Kovačevića juče tokom kontakta koji
3 su oni imali, jer mi nemamo tu listu i voleli bi da mi dobijemo fotokopije onoga
4 što oni sada ima... što ulažu u dokaze. Da vidimo šta su odabrali od onih papira
5 koje je gospodin Kovačević imao ispred sebe.

6 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Ja Vam mogu pokazati dva dokumenta koje
7 imamo. Jedno je onih 13 stranica bilješki za koje sam zatražila da se uvrste u
8 spis, a drugi je jedna stranica u kojoj se nalaze brojke i na to nemamo nikakvog
9 prigovora niti imamo namjeru da to predložimo na usvajanje. Branitelj je bio
10 prisutan kad smo mi to uzimali, pa je trebalo da zna, a sekretar je to isto tako
11 uzeo i fotokopirao.

12 GĐA. TAPUŠKOVIĆ: Dobro. Mi bi svejedno voleli da dobijemo kopiju toga da
13 vidimo šta se prilaže u dokaz.

14 GĐA ŠOLJAN: [simultani prevod] Apsolutno, to ćemo učiniti.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To se može urediti. Gospodine Živanović,
16 ako želite intervenirati, izvolite.

17 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Kao prvo, mi bismo htjeli da znamo koje
18 su dokumente uzeli od svjedoka.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je rečeno.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Koje su dokumente izabrali da predlože na
2 usvajanje to je za nas veoma važno, koji su bili kriteriji za izbor dokumenata
3 za koje se traži usvajanje. To je ono što je bitno.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja nisam tu zadnju poantu shvatio.

5 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Oni su od svjedoka uzeli neke dokumente.
6 Ne znam koji broj dokumenata su uzeli i koji broj stranica.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ali to je bilo već objašnjeno od strane
8 gospođe Šoljan. Ona Vam je rekla da su postojale dvije vrste dokumenata. Jedno
9 je ovaj dokument koji se sadrži od bilješki na 13 strana i drugi je jedna
10 stranica na kojoj se nalaze određene brojke i koju ne namjeravaju predlagati na
11 usvajanje.

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Koliko mi znamo, oni su uzeli više od dva
13 dokumenta.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne znam za to.

15 [Pretresno vijeće i sekretar se savjetuju]

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Obaviješteni smo da je dokumente od
17 svjedoka uzeo sekretar, a ne Tužilaštvo, i da su to oni koje je navela gospođa
18 Šoljan i ništa više.

19 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Koliko ja znam, oni su uzeli od njega sve
20 dokumente koje je imao ispred sebe.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ovo je ono što je nama rečeno i to bi
22 trebalo da bude dovoljno. Izvolite gospodine McCloskey. Vidim da ste ustali.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je pitanje Sekretarijata na osnovu
2 Vašeg naloga i to je upravo tako i urađeno.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ali mi nismo bili tu kada se taj proces
4 odvijao, pa nismo bili u poziciji da znamo tačno šta se dogodilo. Ali to je to.
5 Izvolite gospodine Bourgon.

6 G. BOURGON: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući. Ja
7 bih sada želio da pokrenem pitanje vezano za činjenicu da su ove bilješke upravo
8 uvrštene u spis i ja se pitam da li je ovo izoliran slučaj gdje se bilješke nude
9 u spis zato što je Tužilaštvo navelo da se svjedok na njih oslanjao. To su
10 bilješke koje je pripremio vještak. Ja ne bih želio da vidim da je to sada
11 presedan gdje se sve bilješke koje donesu vještaci pred ovim Vijećem postaju
12 materijal za objelodanjivanje. Vrlo je vjerovatno da će neki vještak prije
13 svjedočenja sam za sebe napraviti nekakav kostur onoga što će možda spominjati i
14 ja ne vidim zbog čega bi to postalo materijal koji se treba usvajati. Htio bih
15 da tražim usmjerenje od Vijeća kako bismo najbolje mogli da se pripremimo za
16 budućeg svjedoka.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ćemo tu ići od slučaja do
18 slučaja, i ako do njih dođe. Za sada će biti ovako.

19 [Pretresno vijeće i sekretar se savjetuju]

20 [Sudije vijećaju]

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Donekle smo izmijenili svoju odluku
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nakon konzultacija. Postoji i ona druga stranica za koju je gospođa Šoljan rekla
2 da neće tražiti uvrštavanje. No, budući da je došlo do ove razmjene mišljenja,
3 konkretno oko toga koji dokumenti su uzeti od svjedoka i ta stranica je uzeta od
4 njega i ima na sebi brojke koje, siguran sam da ste i sami zaključili, su bile
5 od ključne važnosti za njegovo svjedočenje. Zato bismo htjeli da i taj dokument
6 bude uvršten sa onim drugim skupom stranica. Zajedno će to biti jedan dokazni
7 predmet koji će dobiti poseban 65ter broj, ili broj dokaznog predmeta i naravno,
8 to onda treba prevesti, zato što su na originalnom jeziku svjedoka koji mi ne
9 razumijemo. Hvala.

10 Molim da uvedemo idućeg svjedoka.

11 Ovo je zajednički svjedok četiri tima Obrane. To ste Vi gospodine
12 Živanoviću, Vi gospodine Ostojiću, gospodin Nikolić i gospodin Bourgon, te
13 gospodin Gosnell.

14 Izvolite gospodine Bourgon.

15 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ovisno o glavnom
16 ispitivanju koje će voditi moje kolege, mi pretpostavljamo da nećemo imati
17 nikakvih pitanja za njega i oslanjamo se na kolegino glavno ispitivanje, hvala
18 Vam, kako bismo uštedili nešto vremena.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala i isto je rečeno od strane tima
20 Obrane gospodina Borovčanina i zahvaljujem na tome.

21 [Svjedok je ušao u sudnicu]

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan, gospodine Dunjiću.

23 SVJEDOK: Dobar dan.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro došli na Sud. Pozvani ste ovamo kao
2 svjedok vještak i to od strane čak četiri optužena, a to su optuženi Popović,
3 Beara, Nikolić i Borovčanin.

4 Prije no što počnete svjedočiti, naš pravilnik zahtjeva da date svečanu
5 izjavu kako ćete govoriti istinu tijekom svjedočenja. Molim, pročitajte izjavu
6 naglas i time ćete se obavezati pred Sudom.

7 SVJEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa
8 osim istine.

9 SVJEDOK: DUŠAN DUNJIĆ

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine. Udobno se smjestite.
11 Gospodin Živanović će Vam se uskoro predstaviti i on će Vam prvi postavljati
12 pitanja nakon čega će uslijediti ostali. Učiniti ćemo sve što možemo da s Vašim
13 svjedočenjem završimo čim je ranije moguće.

14 Gospodine Živanoviću, izvolite.

15 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Hvala.

16 P: Dobar dan, profesore Dunjiću. Mada se poznajemo, ja ću Vam se
17 predstaviti po našim pravilima. Ja se zovem Zoran Živanović i u ovom predmetu
18 sam branilac Vujadina Popovića. Pre svega bih Vas molio da mi kažete svoje puno
19 ime i prezime.

20 O: Ja se zovem Dušan Dunjić.

21 P: Hoćete mi reći kad ste rođeni i gde?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Rođen sam 1950. godine u Beogradu.

2 P: Hoćete sada da mi kažete koje su Vaše stručne kvalifikacije?

3 O: Ja sam redovni profesor sudske medicine na Medicinskom fakultetu u
4 Beogradu.

5 P: Je li možete da kažete ukratko šta ste završili od škole, koje ste
6 specijalističke kurseve... obuku pohađali i sve ostale specijalnosti koje imate.

7 O: Ja sam završio specijalizaciju iz sudske medicine, pre toga sam
8 magistrirao, posle toga sam doktorirao, i sve iz oblasti sudske medicine. I to
9 sve na Medicinskom fakultetu u Beogradu.

10 P: Recite mi o Vašem kretanju u službi, gde ste radili i na kojim
11 poslovima ste radili?

12 O: Prvenstveni zadatak naš je da radimo u... na Fakultetu, znači, vršimo
13 obuku studenata medicine, a predmet, moj predmet sudske medicine nalazi se na 5.
14 godini studija medicine. I... u okviru znači tih svojih delatnosti na Fakultetu,
15 znači kao nastavnik, pored toga ja sam radio i radim još uvek, kao ekspert,
16 odnosno kao sudski lekar - veštak za potrebe svih sudova u našoj zemlji i
17 okruženju, pa i ovde u Tribunalu.

18 Što se tiče iskustva, ja se izvinjavam, što se tiče mog iskustva na
19 poslovima kojima se bavim, mogu da kažem da radim u proseku oko 200 obdukcija
20 godišnje, samostalno, znači, i sa mlađim asistentima, i da imam oko 150 do 200
21 ekspertiza različitih slučajeva, ili smrtnih, ili nesmrtnih, znači, sudsko-
22 medicinskih ekspertiza koje se obavljaju za potrebe Suda. Pored toga, ja sam u
23 nekoliko navrata bio angažovan kao specijalni ekspert iz oblasti sudske medicine

24

25

26

27

28

29

30

1 u slučajevima kao što je bila Ovčara u Vukovaru i tu sam imao samo priliku da
2 posmatram rad, mislim od gospodina Haglunda, zatim sam bio angažovan od strane
3 Specijalnog suda i specijalnog tužioca u Beogradu u slučaju ubistva našeg
4 premijera, doktora Zorana Đinđića i od strane specijalnog tužioca u slučajevima
5 zemunskog klana. To je onako što se tiče tog dela rada u Specijalnom sudu.

6 Međutim, kao ekspert, ili član ekspertske ekipe, sprovodio sam i različita
7 istraživanja, odnosno ekspertize za potrebe Jugoslovenskog instituta za
8 proučavanje... za proučavanje zločina koji su s... ratnih zločina i ne znam
9 tačno kako se zove taj naziv tog instituta u Beogradu i za potrebe tog... te
10 institucije ja sam sa svojom ekipom vršio preglede... preglede zarobljenika koji
11 su pušteni iz logora u Bosni i u Hrvatskoj. To je bilo od 1996. do 1998.

12 1998. sam kao član ekipe iz Instituta za sudsku medicinu u Beogradu radio
13 ekshumacije, znači istraživanja, post mortalna, žrtava koje su pronađene kod
14 Radonjičkog jezera u slučaju koji se vodio pred ovim Tribunalom protiv Ramusha
15 Haradinaja i tad sam bio i ekspert svedok Tužilaštva.

16 Pored toga, radio sam i slučaj, pošto sam u to vreme od 2000., znači od
17 decembra 199... od decembra 2000. do decembra 2003. bio direktor Instituta za
18 sudsku medicinu, bio sam angažovan od strane Okružnog suda u Beogradu na
19 ekshumacijama, znači, i identifikacijama i repatrijacijama žrtava koje su
20 pronađene u Batajnici - o čemu sam svjedočio pred ovim Sudom u slučaju
21 Milutinović, ako se ne varam, i ostali.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 U stručnom pogledu, do sada sam objavio više radova, preko 180 - mislim da
2 ima i više čak - u raznim časopisima, domaćim i inostranim. Napisao sam više
3 knjiga, jedna je, meni se čini izašla pre neki dan, to je ova poslednja knjiga
4 "Ekspertizna medicina", to sam radio sa grupom saradnika. Zatim sam napisao
5 jedan udžbenik koji je doživio tri izdanja, a koji se odnosi na utvrđivanje
6 smrti i pregled umrlih osoba i koji je zvaničan udžbenik Medicinskog fakulteta u
7 Beogradu i koriste ga svi studenti.

8 Od drugih knjiga u kojima sam učestvovao izdvajam jednu knjigu koju sam
9 radio sa koleginicom, a odnosi se na samoubistva adolescenata. Ta knjiga je,
10 kol'ko sam ja informisan, jedina knjiga, medicinska knjiga, koja je prevedena sa
11 našeg jezika na ruski jezik od strane Akademije... Ruske akademije nauka.

12 Inače sam član različitih institucija. Na Fakultetu sam član sudsko-
13 psihijatrijskog odbora, sekretar, predavač sam i profesor u školi za /sic/
14 Evropskog centra za mir i razvoj Ujedinjenih... Univerzitetu za mir Ujedinjenih
15 nacija. Što se tiče mog rada i angažovanja u Tribunalu - ovde - počev od 1999.
16 godine, radio sam u slučaju, ekspertizu u slučaju Duška Tadića, to je IT 91-1,
17 fočanske grupe, IT 96-23. Pregledao sam i ekspertizu pravio povreda Zorana
18 Vukovića u tom istom predmetu, IT 96/...-23/1. Dvaput sam pregledao ovde u Hagu
19 Milana Simića u njegovom predmetu.

20 Bio sam angažovan od strane Odbrane u slučaju generala Stanislava Galića,
21 IT 98-29. Od strane Odbrane sam bio angažovan i u predmetu Plavšić - Krajišnik,
22 IT 00-39 i 40, ovde u ovom slučaju za Vujadina Popovića. I rekao sam već,

23
24
25
26
27
28
29
30

1 pomenuo sam, kao ekspert Odbrane, odnosno veštak - svedok u predmetu IT 04 84-1.

2 Napominjem da sam kao, znači, ekspert, bio saslušan i od strane
3 istražitelja Tribunala u slučaju Račak, jer sam u Račku, zajedno sa kolegama iz
4 Jugoslavije - tada, Belorusije i Finske, radio slučajeve koji su pronađeni u
5 Račku.

6 P: Hvala Vam. Samo da ispravimo jer mislim da nije jedna... da imamo jednu
7 malu grešku samo u imenu. Rekli ste da ste bili veštak Tužilaštva, angažovani u
8 predmetu - ako sam Vas dobro razumeo - Haradinaj.

9 O: Da, da, da. IT 04 84-1.

10 P: Hvala. Vi ste ovde angažovani od pet timova Odbrane pa bih Vas ja molio
11 da nam kažete i da kažete Sudskom veću koji je Vaš -

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda sam ja jedan tim previdio, gospodine
13 Živanović. Ja imam četiri tima na popisu.

14 G. ŽIVANOVIĆ: Pet timova je bilo, bar u trenutku kad smo angažovali
15 gospodina Dunjića, svih pet okrivljenih koji su bili optuženi za genocid su
16 angažovali profesora Dunjića. Ja se izvinjavam.

17 SVJEDOK: Da.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači, uključujući i Pandurevića?

19 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Sarapa, možete li to
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 potvrditi? Zato što prema mojim bilješkama u njima stoji da su samo četiri tima
2 Obrane pozvali ovog vještaka.

3 G. SARAPA: Mi smo pozvali vještaka, mi smo učestvovali u dogovoru sa
4 vještakom i u vrijeme kada je on počeo svoj nalaz da radi, međutim, vještak nije
5 na našoj ter... 65ter listi i nismo ga pozvali kao svjedoka - vještaka. Dakle,
6 on je ovdje u ime četiri tima, a ne pet.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Krenimo dalje.

8 G. ŽIVANOVIĆ:

9 P: Profesore, ja bih Vas zamolio da mi kažete ukratko, koje ste
10 instrukcije odnosno koje ste... šta je... šta je bio predmet Vašeg, Vašeg
11 veštačenja, ovaj, šta je Odbrana tražila od Vas, o čemu da veštačite i da date
12 svoje ekspertske mišljenje.

13 O: Ja sam dobio zahtev od Vas gospodine Živanoviću, i tako je i
14 naslovljeno, gospodine Johna Ostojić i Jelene Nikolić, Aleksandra Nikolića,
15 Petra Haynes, koji su mi, Vi ste mi zapravo dali jedan zadatak da dokumenta koja
16 ste dobili, odnosno koja se odnose na ovaj predmet, proanaliziram. Ta dokumenta
17 su u početku poslata - evo ja sam jedan deo, čak i ovde i doneo da se vidi, mada
18 imam još tamo, ali nisam mogao da ponesem, i to su uglavnom bili određeni zbirni
19 izveštaji sa lokacija koje su bile obrađene 2000., 2001., 2002. godine.

20 Naknadno sam i sukcesivno sam dobijao još neke izveštaje, dobio sam dva
21 CD-a na kome je na engleskom i srpskom jeziku su različiti bili zapisnici.
22 Naknadno mi je dostavljeno tri CD-a i u okviru onoga vremena kojeg sam dobio za
23 analizu, ja sam znači analizirao praktično prvo ove zajedničke ili zbirne
24 izveštaje po lokalitetima i po godinama koje su tada... do tada bile obrađene od
25 strane glavnog patologa ili drugih lica.

26

27

28

29

30

1 Nakon proučavanja tih dokumenata, ja sam shvatio da u tim zbirnim
2 izveštajima ima dosta elemenata koje, ja kao ekspert sudske medicine, moram da
3 proverim. Zapravo da napravim ja analizu, a ona može da se napravi jedino na
4 osnovu pojedinačnih izveštaja, to jest, autopsičkih *reporta*, odnosno,
5 autopsičkih zapisnika.

6 Te sam ja tako i dobio jedan... nekoliko ovih CD-ova sa tim zapisnicima,
7 autopsičkim izveštajima, a poslednji izveštaj koji sam dobio, to je bilo 19.
8 aprila ove godine, to je, ako se ne varam, osam DVD-a i CD-a. Da, o...o...osam
9 DVD-a na kojima je... su obdukcije koje su urađene do 2008. godine. Naravno, u
10 okviru onog vremena koje je bilo predviđeno, odnosno koje mi je dodeljeno za
11 analizu, ja sam mogao samo da izaberem da određeni broj slučajeva i određeni
12 broj lokacija detaljnije analiziram i uporedim pojedinačne izveštaje sa ovim
13 zajedničkim ili zbirnim izveštajima.

14 Prošle godine, ja sam ovde bio i prošle godine sam insistirao na jednom
15 spisku svih autopsičkih izveštaja sa brojem autopsija po lokacijama i prošle
16 godine, 22. februara 2007. godine ja sam dobio taj jedan dokument koji ste Vi
17 dobili, odnosno, mislim i prosledili taj dokument na kome je meni dostavljen
18 spisak od 30 lokacija sa 3.281 autopsičkim izveštajem, odnosno, autopsičkim
19 zapisnikom.

20 P: Da li možete, molim Vas, da mi kažete, mislim, samo da pojasnimo to, to
21 ste rekli da se radi o zbirnim izveštajima, je l' možete samo da mi kažete
22 profil stručnjaka koji su dali te zbirne izvještaje?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Mitchell.
2 G. MITCHELL: [simultani prevod] Časni Sude, htjeli bismo znati koji je
3 dokument svjedok upravo pominjao?
4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću.
5 G. ŽIVANOVIĆ:
6 P: Da li biste, gospodine Dunjiću dali gospodinu Tužiocu taj dokument da
7 ga pogleda.
8 SVJEDOK: Evo, izvolite. Ne, pardon! To je dokument u ovom predmetu 22.,
9 potpisao Peter McCloskey, Senior... to je ovaj dokument.
10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, želite li sada
11 završiti sa glavnim ispitivanjem?
12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ne, moram nastaviti.
13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.
14 G. ŽIVANOVIĆ:
15 P: Da li biste mi rekli sada samo koje su struke bili ljudi koji su dali
16 te zbirne... zbirne izveštaje?
17 O: Ja moram da Vam to odgovorim na ovaj način. Postoje zbirni izveštaji
18 koje su radili glavni patolozi koji su bili angažovani. Gospodin Clark, recimo.
19 Pa onda postoji izveštaj istražitelja Dean Manning, ako se ne varam da je on
20 istražitelj. Ja sam ovdje stavio greškom "doktor"... to nisam... to sam...
21 Zatim, zbirni izveštaji koje je radio h... antropolog koji je bio angažovan na
22 određenom lokalitetu. Pa su tu bili zbirni izveštaji drugih istražitelja koji su
23
24
25
26
27
28
29
30

1 radili na tim lokacijama, o čemu sam... što sam ja ovde... William Haglund,
2 recimo, antropolog, i to su izveštaji koje sam ja uspeo nekako da pogledam.

3 I upravo zbog tih različitosti u prikazivanju te problematike koja je tu
4 bila i zbog davanja određenih mišljenja koja su proistekla iz analize tih
5 lokacija, ja sam smatrao da je potrebno, naročito kod broja leševa koji je
6 pronađen, najmanjeg broja leševa, ja sam smatrao da je - i o tome sam Vas
7 obavestio - da je potrebno da se napravi jedna detaljna analiza po lokacijama
8 koje su analizirane kroz pojedinačne obdukcione zapisnike kako bi se napravila
9 za... zaista jedna validna analiza za... tog zajedničkog izveštaja i kroz
10 pojedinačne.

11 P: Samo još, kad ste govorili o zbirnim izvještajima, da li se to radi o
12 zbirnim izveštajima koje su uradili eksperti Tribunala, odnosno eksperti
13 Tužilaštva Haškog tribunala?

14 O: Ja pretpostavljam da su eksperti... da. Ja sam gospodina Clarka ovde
15 čak i slušao kad je govorio.

16 P: Ja Vam to govorim jer ste pomenuli i jedan određen materijal koji ste
17 naknadno dobili, aprila 2008. godine. Je l' možete samo, ako se sećate, da
18 kažete na koje se to analize odnosi, ko je radio te analize? Da li isti
19 stručnjaci ili neki drugi?

20 O: Verujte mi, ja sam pogledao tih 8 DVD-a i vrlo sam precizno na kraju ove moje
21 analize Vama naveo. Za pojašnjenje, ovaj... jedan DVD, ima ih osam, jedan DVD
22 ima... prvi na primer DVD, ima 10 foldera. U svakom folderu ima više fajlova i
23 posebno ogroman broj slika. Ja sam uspeo da, pripremajući se

24

25

26

27

28

29

30

1 za ovo suđenje, odštampam samo jedan slučaj, odnosno jedan *fajl* koji ovde ima 22
2 strane.

3 To je onaj najmanji otprilike i u ovome se vidi da se radi o obdukcijama
4 koje su izvedene, recimo lokacija Pot... Potočari, ekshumacija 25. april 2006.
5 godine. I ja apsolutno nisam bio u mogućnosti da analiziram bilo koji ovaj
6 dokument osim da ga sad samo fizički pripremim ovde, da ga pokažem da se vidi
7 koliko iznosi ovde nekoliko slučajeva obdukcija zapisano, koje su ekshumirani
8 sada i radili su... to je rađeno... to je rađeno pod rukovodstvom kantonalna...
9 kantonalnog Tužilaštva Tuzlanskog kantona. Recimo.

10 P: To je... to sam hteo upravo da Vas pitam.

11 O: I za ovo, izvinjavam se, i za ovu analizu znači tih osam *DVD-a* i to,
12 potrebno mi je apsolutno jedno dodatno vreme da bi se ja upoznao i sa brojem
13 slučajeva, a druga stvar je onaj sudsko-medicinski aspekt koji zahteva.

14 P: Vi ste nam i rekli da je zbog vremena koje Vam je dodeljeno i obimnosti
15 materijala Vi niste mogli pregledati sve pojedinačne obdukcione nalaze. Ja bih
16 Vas sada molio da mi kažete kako ste Vi izvršili selekciju materijala koga ste
17 Vi pregledali i koji je, ustvari, postao deo Vašeg nalaza - koji je obrađen u
18 Vašem nalazu?

19 O: Prvo ja sam uzeo u analizu onu... onaj dokument koji sam među prvima
20 dobio, a to je bila Nova Kasaba koja je čak imala i prevod, kompletan prevod
21 izveštaja sa obdukcija. I to je kao primarna grobnica. Onda sam analizirao,
22 smatrao sam da treba pogledati i određene karakteristike sekundarne grobnice
23 koja se vodi kao sekundarna grobnica, kao Zeleni Jadar. A onda sam Pilicu uzeo
24 kao primarnu i uzorak iz Pilice i uzorak iz Ravnice gde su leševi pronađeni na

25

26

27

28

29

30

1 površini. Tako da sam zapravo onaj sudsko-medicinski deo koji je mene
2 interesovao da vidim, da uporedim obdukcione nalaze i promene koje mogu da prate
3 i koje ja očekujem da prate promene na telima u tako ra... u tako različitim
4 lokacijama i sa mogućnošću nastanka različitih povreda.

5 Tako da sam ja u ovoj... u ovom vremenskom intervalu pokušao da napravim
6 tu jednu analizu profesionalno da vidim kako je bilo u primarnim, kako je bilo u
7 sekundarnim, kakve su povrede konstatovane u jednoj, drugoj, trećoj i kako je...
8 na... kako su sad u... leševi koji su rađeni, recimo 2000., Ravnice 2000.,
9 2001., recimo, a gde su leševi bili na površini, kakav je opis tih truležnih
10 promena i da li on može da odgovara promenama i kod drugih lokacija.

11 P: Kad ste pomenuli ove lokacije - Nova Kasaba, Zeleni Jadar, Ravnice, da
12 li možete da date neko bliže određenje tih lokacija? Da li je to jedna grobnica,
13 da li tu ima više grobnica? Da pođemo od Nove Kasabe.

14 O: Recimo, Nova Kasaba ima 1, 2 i 3 - to je jedna, tako su označene
15 numerički - Nova Kasaba 1, Nova Kasaba 2 i 3. Međutim, u ovim izveštajima
16 postoji Nova Kasaba 4. Ja odmah moram to da kažem i u dokumentu, odnosno u
17 dokumentima koje sam... sa kojima sam ja raspolagao, u tim dokumentima postoji
18 Nova Kasaba 4 i to opisan samo jedan slučaj. Međutim, kasnije kad sam ja pogledô
19 neke druge završne izveštaje, vidim da se u Novoj Kasabi 4 nalazi, kasnije kad
20 su vršene ekshumacije, još 19 slučajeva. I ja naravno tih 19 slučajeva uopšte
21 nisam ni pogledao, odnosno nisam ni video, jer nisam mogao da ih pronađem. I
22 postoji Nova Kasaba 6, 7 i 8, sa određenim brojem slučajeva, tako da sam ja ovde
23 citirao one slučajeve koje sam mogao da obradim i koje sam mogao da pronađem.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Samo, kad smo već kod Nove Kasabe, da li to znači da ste Vi u, u, ovaj,
2 analizirali autopsijske izveštaje iz Nove Kasabe 1, 2, 3 i 6, 7 i 8...

3 O: Jeste.

4 P: ...sa izuzetkom 4, osim onog jednog leša?

5 O: Jednog slučaja.

6 P: Je l' možete sada da mi kažete za ovu drugu grobnicu, Zeleni Jadar?

7 O: Zeleni Jadar u ovom izveštaju ja sam... samo sekund... Zeleni Jadar
8 postoji Zeleni Jadar 5 i Zeleni Jadar... pardon... samo malo, samo malo -

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite gospodine Mitchell.

10 G. MITCHELL: [simultani prevod] Molim da nam ponovno svjedok kaže kojim se
11 dokumentima koristi.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Dunjiću, možete li biti
13 konkretniji na što mislite?

14 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Je l' možete da vidite na v... u Vašem
15 izveštaju koje su to stranice izveštaja?

16 O: Evo odmah ću Vam reći ovako: Nova Kasaba 1, je l' treba da kažem ERN
17 broj, je l' to -

18 P: Ne, ne, ne, samo stranicu izveštaja.

19 O: Stranica 42, na engleskom 114.

20 P: Ne, ne. Ne, to je autopsijski izveštaj, ustvari da.

21 O: To su autopsijski izveštaji koje sam ja citirao, a dokumenti su posle -

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, pustite svjedoka da
23 to sam uradi. Ono što je gospodin Mitchell želio da zna jeste, na koji ste se Vi
24 dokument oslanjali kada ste počeli da pred par minuta dajete odgovor na pitanje,
25 gospodine Dunjiću. Na koji ste se dokument pozivali?

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Pa ovaj dokument. To je transkript kompletno obdukcionih
2 zapisnika Nove Kasabe 1.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Mitchell.

4 G. MITCHELL: [simultani prevod] Nas zanima onaj drugi dokument koji
5 svjedok ima pred sobom. Samo naprosto šta taj drugi dokument predstavlja?

6 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ja bih predložio da Tužilaštvo pogleda
7 sve dokumente koje svjedok ima ispred sebe.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne vidim potrebu za to.

9 SVJEDOK: Evo izvol'te sve dokumente.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Mitchell, da li se svjedok
11 ranije pozivao na dokumente ili ne kada je odgovarao na prethodno pitanje?

12 G. MITCHELL: [simultani prevod] Tako je, časni Sude.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Na koji ste se Vi dokument pozivali kada
14 ste davali odgovor, gospodine Dunjić?

15 SVJEDOK: Mislite na ovo sad za Novu Kasabu? Ili uopšte?

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim sada.

17 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Zeleni Jadar, je li? I ja ne razumem.

18 SVJEDOK: Ne, ne razumem. Ja sam se pozivao na dokumente koje sam
19 analizirao i to sam napravio svoj izveštaj, ovaj izveštaj, autopsički *report*,
20 odnosno ekspertizni izveštaj, evo ga. To je taj ekspertizni - na svakoj strani
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postoji šta se analizira, u kome sam citirao ono što treba da se analizira, što
2 sam pravio komentar, a taj dokument iz koga sam to sve uzeo je ovaj dokument.
3 Znači ja koristim sve, ova dokumenta koja ste Vi meni dostavili. Ovo je izveštaj
4 gospodina Harlunda /U engleskom transkriptu: "Harmona"/ recimo o Novoj Kasabi,
5 pa onda postoji izveštaj drugi gospod... Haglunda... Heglunda, dobro... Pabla
6 Baraybara -

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Mitchell.

8 G. MITCHELL: [simultani prevod] Mi bismo samo htjeli da potvrdimo da je
9 pred svjedokom njegov izveštaj. To je sve što mi tražimo.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je to on već potvrdio, zar ne?
11 No, nastavimo. Izvolite, gospodine Živanoviću.

12 [Sudije vijećaju]

13 SVJEDOK: Za Zeleni Jadar 5, tu postoje citirani izveštaji sa ERN
14 brojevima. Znači i to je jedan ovde dokument. Iz Ravnica postoji takođe citirani
15 obdukcioni zapisnici - to ćemo videti kroz pojedinačne analize - postoji analiza
16 lokacije... Pilice. I tu postoje dokumenti koje sam koristio i ja sam u svom
17 pisanom izveštaju koji ste imali prilike da vidite, za svaku lokaciju napisao
18 ERN broj pod kojim se taj autopsički nalaz vodi i ja sam citirao delove
19 autopsičkog nalaza da bi vi mogli da to pratite ono što ja govorim.

20 G. ŽIVANOVIĆ:

21 P: Dobro Vi ste, gospodine Dunjiću, kol'ko vidim na stranici od 42.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stranice obradili lokaciju Nova Kasaba i to ide od 42. do, izvinjavam se, samo
2 da vidim...

3 O: 1, 2, 3, pa onda ide 4, jedan slučaj, pa ide Nova Kasaba 6, 7 i 8.

4 P: ... i to ide od 42. do 72. stranice u B/C/S verziji.

5 O: Jeste.

6 P: Ja bih Vas sada molio da mi kažete, Vi ste pregledali autopsijski - da
7 li ste pregledali sve autopsijske izveštaje sa ove lokacije ili ne?

8 O: Ovde sam u Novoj Kasabi pregledo sve ono što sam, ovaj, naveo. Znači
9 celu Novu Kasabu 1, 2, 3 i 4, ovaj jedan slučaj, 6, 7 i 8.

10 P: Molim Vas, recite mi sada koji je Vaš opšti utisak kad ste pogledali
11 ove autopsijske izveštaje sa svih tih lokacija. Možete li nam reći sa stručne
12 tačke gledišta da li tu postoje neki... da l'... da li su ti izveštaji uređeni
13 po pravilima medicinske struke, odnosno sudsko-medicinske struke?

14 O: Ako govorimo o obdukcionim zapisnicima i o njihovoj formi...

15 P: Da.

16 O: ... onda je to jedna standardna formula, odnosno jedan standardni
17 upitnik koji sadrži opšti deo, sadrži nalaz i sadrži zaključak. Procedura koja
18 se sprovodi i koja je, recimo, opisana u izvještaju gospodina Clarka kako se
19 radilo na tim lokacijama, a to je gospodin Clark napisao u svom izveštaju za
20 lokalitete: Kozluk, Nova Kasaba, Konjević Polje i Glogova. ERN 00912281-305,
21 izveštaj o obdukciji. Postoji faktički jedan opis postupaka koje su timovi
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sprovodili po određenim lokacijama, počev od prenosa tela od grobnice do
2 mrtvačnice, rad u mrtvačnici, obdukcioni nalaz, izveštaj o, o, ovaj o izvršenim
3 obdukcijama.

4 I sa tim opisom metodologije kakao se radi obdukcija, ekshumacija,
5 obdukcija i sve to, ja apsolutno nemam nikakvu primedbu. To je ono što naša
6 struka u celom svetu prihvata. I to je bez ikakvih zamerki, da tako kažem.

7 Međutim, kada sam ja uzeo u analizu - evo sad, pošto je ovo Nova Kasaba 1,
8 kad sam ja uzeo u analizu obdukcioni zapisnik, ja sam video da on po formi,
9 znači samo po izgledu, predstavlja onu standardnu formulu kako se to radi. I on
10 ima svoje zaglavlje, gde se opisuje odeća, lične stvari i svi predmeti;
11 identifikacione isprave... Znači, to su poglavlja, pa onda ima: spoljašni
12 pregled, unutrašnji pregled, stomatološki pregled, traumatološki nalaz,
13 pronađeni dokazni materijal, uzrok smrti i način smrti. Znači, to je jedna /sic/
14 standradni formular i na taj formular ja nemam nikakvu primedbu.

15 Ali, ako se sada pročita šta je napisano u tom formularu, a šta je na neki
16 način ne preporuka, nego šta je standard koji je gospodin Clark rekao, onda ćemo
17 videti da postoji velika disproporcija. Naime, u opisu, u opisu pojedinih stvari
18 i stanja koja su recimo zatečena na lešu, vidi se da su samo taksativno
19 navedena. Tamo gde ih je bilo. Ali ono što je najveća zamerka, odnosno, što
20 predstavlja i stručni propust, to je odsustvo detaljnog opisa uočenih promena na
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 lešu, u telu, u zaključivanju.

2 Ako želite sada da Vam to objasnim, znači, standard obdukcija zahteva da
3 se sve ono što se u... što patolog uoči, detaljno opiše i to upravo potvrđuje i
4 gospodin Clark, samo dozvolite da nađem njegovu izjavu pa ću vam... Znači
5 gospodin Clark, u izveštaju ERN 0300-5065, kada govori o prenošenju tela od
6 grobnice do mrtvačnice i u radu mrtvačnice, između ostalog navodi: "Nakon
7 vađenja tela iz frižidera i delova tela, njihov broj je upisan u nekoliko
8 formulara. Telo bi se zatim pregledalo fluoroskopski" i tako dalje. "*Post-mortem*
9 analize bi se po potrebi sastojala od sledećeg:" i on sad govori o tome,
10 "fotografisanje, odstranjivanje odeće, odstranjivanje ličnih predmeta,
11 evidentiranje relevantnog nalaza pregleda tela, uključujući nalaze o njegovoj
12 celovitosti, očuvanosti, identifikacionim fizičkim osobinama i prirodnoj
13 bolesti."

14 Pa u sledećem pasusu kaže: "Detaljan opis povreda, kako onih koje su
15 zadobijene *ante mortem*, tako i onih do kojih je došlo *post mortem*." On je to
16 napisao da su, znači, te procedure poštovane. I sličan opis tih procedura se
17 nalazi u skoro svim izveštajima glavnih patologa koji su činili one zajedničke
18 izveštaje. I tu nema primedbi. E sada, želim da Vam pokažem.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Spoljašnji nalaz, spoljašni nalaz Nova Kasaba 1, leš 1, označen tim
2 brojem. Opisana je odeća, opisane su lične stvari kojih ima i nema.
3 Identifikacionih isprava nema. Spoljašnji pregled kaže - stanje. To je ono,
4 upitnik, da ti napišeš u kakvom se stanju nalazi. Ovde je rečeno "potpun".
5 Pretpostavljam da se radi o potpunom, očuvanom telu.

6 Artikulacija delimična - to je apsolutno nedovoljan opis stanja zglobova,
7 očuvanosti zglobova. Znači, samo je napravljena naznaka konstatacije da je
8 očuvanost delimična, artikulacija. Šta ustvari to znači? Šta to meni kao
9 ekspertu treba da znači? Ovo je samo pot... jedan... jedna konstatacija koju ja
10 ne mogu da analiziram. A zašto je bitna? Zašto... zato što se zna da ukoliko
11 je... dođe do truljenja i raspadanja, truel... razvoja truležnih promena i
12 raspadanja mekog tkiva, da tamo gde je mišićna masa manja oko zglobova, ona brže
13 propada. Tamo gde je mišićna masa veća - rameni zglobovi, kolena, kukovi, tamo
14 sporije.

15 Analizirajući sada artikulaciju tu, razdvajanje tih zglobova, ja
16 procenjujem i vreme smrti i uslove pod kojima je se leš ili telo nalazilo, što
17 je u konkretnom, ne ovom, nego u svim slučajevima vrlo bitno. I to sada
18 kompariram, treba da zapravo kompariram sa sledećom konstatacijom: stepen
19 očuvanosti, truljenje, delimična skeletizacija. To naravno za laike ništa ne
20 znači. To je samo jedna konstatacija, ali za eksperta sudske medicine to je

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vrlo značajno. Ja prvo ovde kad kaže "truljenje" znam da postoji više faza
2 truljenja do raspadanja mekog tkiva, odnosno skeletizacije. Opet se postavlja
3 pitanje kakve to sad ima veze? Pa ima, jer od stepena truljenja do stepena
4 skeletizacije mora da prođe određeno vreme. Na taj stepen truljenja i
5 skeletizacije utiču brojni faktori: sredine, načina smrti recimo, povređivanja,
6 gde se telo zadržalo... Da li ja brzo govorim?

7 P: Pa ja kol'ko vidim, ne. Prevodioci nemaju problema sa -

8 O: ...gde je telo boravilo pre sahranjiv -

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To definitivno nije Vaš dan, gospodine
10 Živanoviću. Gospodine Dunjiću, molim Vas ipak usporite. Prevodioci su očigledno
11 bili vrlo strpljivi i nisu željeli da Vas prekidaju, ali ipak ste brzo govorili.
12 Zahvaljujem.

13 SVJEDOK: Ponoviću. Znači od stepena truležnih promena zavisi procena
14 vremena smrti, pod jedan. Koji su to spoljašni faktori doprineli, recimo, da
15 jedan deo tela brže truli, a drugi sporije.

16 Treća stvar, u kakvoj se situaciji taj leš nalazio pre sahranjivanja. I da
17 li truležne promene koje su konstatovane su nastale isključivo u grobnici odakle
18 je izvađen leš. Da bi na ta pitanja, recimo, ja mogao da odgovorim Vama, ja
19 moram da imam povratnu informaciju koja mora da bude zapisana u obdukcionom

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zapisniku. I zato ja insistiram i zato ja i kažem da je ovaj opis - ja sam samo
2 uzeo prvi primer - na p... ovaj opis je apsolutno nedovoljan i nepotpun da bih
3 ja mogao da odgovorim Vama, *vice-versa* na ovo pitanje.

4 Idemo dalje. Unutrašnji nalaz. Pardon.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Mitchell.

6 G. MITCHELL: [simultani prevod] Zamolio bih da imamo pitanje i odgovor.
7 Ranije je postojalo jedno pitanje, a mislim da je to bilo pitanje o obliku
8 obdukcionog izvještaja i negdje otprilike u tom dijelu.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Na koji dio transkripta mislite, molim
10 Vas da nam to kažete zato što je jedna od karakteristika ovog svjedoka jeste u
11 tome što njegovi odgovori ponekad zauzimaju dvije ili tri strane. Da li mislite
12 na stranu 28, red 23?

13 G. MITCHELL: [simultani prevod] Da, časni Sude.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

15 G. ŽIVANOVIĆ: Dobro, gospodine Dunjiću. Sad ću da Vas zamolim da mi kažete
16 s obzirom da ste opisali, da ste rekli šta je potrebno da stoji u ovim nalazima
17 i počeli ste da govorite o primerima, ovaj, toga, ja bih molio da mi sada kažete
18 ustvari koji su delovi tih nalaza koji treba da budu u okviru autopsijskog
19 nalaza?

20 O: U okviru autopsijskog nalaza treba da budu svi... pardon, sve
21 konstatacije u opštem delu, u spoljašnjem nalazu, unutrašnjem nalazu, posebno u
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 traumatološkom nalazu da bi se konačno na kraju izveo zaključak o uzroku smrti.
2 Kad kažem da treba to da postoji, to znači da treba da postoji detaljan opis
3 onoga što je viđeno.

4 P: To znači da unutar autopsijskog nalaza mora da postoje tri vrste
5 nalaza, ako sam Vas dobro razumeo. Spoljašnji, unutrašnji i traumatološki. Je
6 li?

7 O: Da

8 P: Sa opisima o kojima ste govorili.

9 O: Jeste.

10 P: Molim Vas, Vi ste pogledali - sad govorimo o Novoj Kasabi - pa recite
11 mi da li su ti opisi - generalno mi recite - u tim nalazima iz Nove Kasabe, eto
12 da uzmemo 1, 2, 3 i 4 - da li su sačinjeni u skladu sa pravilima sudsko-
13 medicinske struke i ako jesu, je li možete da kažete koji jesu, koji nisu, da
14 nam malo to preciznije pojasnite?

15 O: Ja ću Vam odgovoriti na to pitanje, ali dozvolite sudija, prethodno
16 pitanje nisam završio do kraja, a odnosi se na unutrašnji autopsički nalaz i
17 traumatološki nalaz.

18 P: Dobro, onda ću ja postaviti to pitanje pošto bi, koliko vidim, trebalo
19 da Vam postavljam upravo pitanja na koja tačno Vi treba da odgovorite. Onda mi
20 odgovorite, ovaj, u tom unutrašnjem nalazu, u tom unutrašnjem nalazu, da li ste
21 primetili ikakve nedostatke u okviru autopsijskih nalaza iz Nove Kasabe?

22 O: U unutrašnjem nalazu obdukcionih zapisnika Nove Kasabe 1, 2 i 3 postoji
23 potpuno površan ili pak nepotpun opis uočenog stanja. Kad to kažem, onda mislim
24 na opisivanje onih truležnih promena koje su uočene, a to je važno iz sledećeg

25

26

27

28

29

30

1 razloga: truležne promene koje se javljaju na unutrašnjim organima se
2 kompariraju sa truležnim promenama koje se javljaju na spoljašnjim, spoljašnjem
3 delu tela. I opisuje se koji organi postoje, a koji organi ne postoje jer su
4 truležno izmenjeni. Ta konstatacija mora da se napiše da bi se procenilo vreme
5 kada je ta osoba umrla. I uslovi pod kojima se ona nalazila do obdukcije. To je
6 standard, to nema diskusije. A ovde se samo vrši konstatacija.

7 Druga greška, odnosno drugi... druga nedoslednost onoga što... o
8 čemu je govorio gospodin Clark. To je detaljan opis traumatološkog, recimo,
9 nalaza. Ovde se u traumatološkom nalazu najvećeg broja, skoro svih slučajeva
10 ovde govori gotova dijagnoza. Kaže se, recimo, strelna rana u predelu glave.
11 Nigde u nalazu ja ne mogu da proverim tu konstataciju, to jest, tu dijagnozu.
12 Jer to nije nalaz, to je dijagnoza. Da bih mogao da to proverim, ja moram da
13 onda imam detaljan opis. I to je ta nedoslednost i nepotpunost. I na kraju, u
14 okviru, znači, toga autopsičkog *reporta*, kad se sve to izanalizira, dolazi se do
15 uzroka smrti koji treba naznačiti.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada je vrijeme za pauzu, gospodine
17 Živanoviću i gospodine Dunjiću. Sada ćemo imati pauzu od 25 minuta.

18 ... Početak pauze u 15.45h

19 ... Sjednica nastavljena u 16.16h

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, izvolite.

21 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Dunjiću, ja sam hteo samo prvo da razjasnimo jedan Vaš
2 odgovor, odnosno transkript, jedan, jedan deo transkripta na strani 21. Vi ste
3 rekli za jedan dopis, govorili ste o jednom dopisu od 22. februara 2007. godine
4 koji je potpisao gospodin Peter McCloskey, međutim, ovaj, tu je rečeno da je to
5 odgovor, pa da bismo pojasnili, ja bih molio ako može da se to stavi na *ELMO* da
6 Sudsko veće vidi o čemu se radi i da Vi kažete, eventualno ako razumete, mada je
7 to na engleskom, ovaj, o čemu se tačno radi.

8 Je li to... da li je to ovaj dokument o kome ste Vi govorili?

9 O: Da. Da, da. To je taj.

10 P: Ja ne znam da li je, da li je to čitljivo dovoljno, da li se dobro
11 vidi. Evo, Vi možete spustiti dole da pogledamo. Samo... Dakle, moje pitanje je
12 da li ste Vi ovo dobili onda kada smo Vam mi predali materijal za Vaše
13 veštačenje februara 2007. kad ste ovde bili?

14 O: E... da, da. To je kad sam bio ovde u februaru prošle godine. To sam
15 dobio praktično poslednjeg dana pred moj odlazak.

16 P: Mi smo stali kod objašnjenja autopsijskih izveštaja za Novu Kasabu 1,
17 2, 3 i onaj jedan...

18 O: Iz 4.

19 P: ... iz Nove Kasabe 4. Vi ste nam rekli, dakle, generalno je moje
20 pitanje da li možete da izdvojite nalaze iz tih... od tih nalaza, koliko tih
21 nalaza ispunjava one uslove, sudsko-medicinske uslove da bi se mogli nazvati da
22 su sačinjeni po pravilima struke?

23 O: Ja sam napravio jednu kratku an... mislim kratku analizu, nisam
24
25
26
27
28
29
30

1 napravio kratku analizu, nego sam napravio jednu analizu ovih i posmatrao sam
2 spoljašnji i unutrašnji nalaz i u svakomu od njih postoji nedoslednost i
3 nepotpunost u opisu bilo unutrašnjeg, bilo spoljašnjeg nalaza i na izvestan
4 način nedoslednost u, nedoslednost u onome što je dogovoreno ili u onome što
5 treba da prati taj traumatološki nalaz, a to znači da se detaljno opišu povrede.
6 I ja sad mogu da Vam navedem nekoliko primera.

7 P: Ja bih molio da mi navedete par primera da vidimo koji su i mi ćemo ih
8 i prikazati.

9 O: Znači, evo ovako, ovaj prvi. NKS 1 -

10 P: Samo se izvinjavam, to je P624. Tužioče, dokaz 624, to je B/C/S
11 stranica 145, engleska stranica je 120.

12 O: 114.

13 P: Ne, ne. To je u Vašem onom izveštaju, to nije to.

14 O: Izvinjavam se.

15 P: Ja govorim u *e-court*u.

16 O: Pilica.

17 P: Izvinjavam se, izvinjavam se, samo da pogledamo. Ne, ne, ne, to nije...
18 Nova Kasaba 621. Izvinjavam se. 621. Šest dva jedan.

19 Vi želite prvi primer. To je... engleska stranica je 120, B/C/S 145.

20 O: Da. Ako možete da pređete odmah na drugu stranu.

21 P: Možemo li na drugu stranu preći, molim Vas. To je strana 146,
22 izvinjavam se. Znači, pređite na stranu 146 u srpskoj verziji, B/C/S verziji i
23 121 u engleskoj verziji.

24 O: E da. I evo ja ću pročitati traumatološki nalaz koji piše ovde. I
25 protumačiti. Pod tačkom 1 piše: "Strelna rana na desnom trećem rebro proksimalno
26 i distalno, što odgovara na... odgovara rupama u odeći." Broj 2: "Strelna rana
27 na desnoj strani (?) tarlice, na mestu spajanja krsne i ilijačne kosti, smer
28 gotovo vertikalno prema dole." I broj 3: "Ručni zglobovi vezani na leđima." To
29 je traumatološki nalaz.

30

1 Zašto ovaj nalaz ne odgovara standardima? On pre svega odudara, po svim
2 kriterijumima forenzičke nauke i struke i odudara od onoga što nas je gospodin
3 Clark, u zbirnom izveštaju obavestio kako se radi, gde je naveo da je neop... da
4 su vršena detaljna opisivanja povreda. Ovde ne postoji detaljan opis povreda.

5 Časni Sude, kada se kaže "strelna rana" i tako dalje, bilo gde, to je
6 konstatacija da se radi o povredi izazvanoj projektilom ispaljenim iz vatrenog
7 oružja. To je konstatacija. Znači, to je neka... to je dijagnoza. Da bi ta
8 dijagnoza imala bilo kakvu vrednost za vas, za Sud i za sve, ona mora da bude
9 izvedena iz nalaza - to je taj traumatološki nalaz koji mora da bude detaljan.
10 Znači, mora da postoji opis te strelne rane, a opis povrede koja je uočena i
11 koja je neophodno da se napiše mora da sadrži sve elemente, znači: veličine
12 ivica, strana, kanala, ostataka tkiva, ostataka sadržaja unutar kanala, izlazni
13 deo te rane i tako dalje.

14 I kad to neko napiše, znači forenzičar, a imat ćemo prilike da vidimo
15 dobre opise povreda, onda svako ko se bavi ovom strukom kojom se ja bavim, može
16 da zaključi da se radi o strelnoj rani. Ovako ostaje da ja u ovo što je napisano
17 verujem ili ne verujem. I u tome se sastoji insuficijencija ovakvog
18 traumatološkog, odnosno unutrašnjeg nalaza.

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, da li imamo pred
20 sobom točnu stranicu na engleskom jeziku.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, čini se da to ne odgovara onome što
22 ste Vi rekli. Gospodine Mitchell, izvolite.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. MITCHELL: [simultani prevod] Mislim da se radi o stranici 125, časni
2 Sude.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lijepo, da provjerimo.

4 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Oprostite, to bi bilo tačno. To bi bila
5 tačna stranica.

6 P: Recite mi sada, molim Vas, u koliko slučajeva ste, kad se radi o Novoj
7 Kasabi 1, 2, 3 i ovom jednom nalazu broj 4, našli nepotpune odnosno
8 neodgovarajuće - sa tačke gledišta sudske medicine - nalaze?

9 O: Pa vidite, ja kad sam analizirao, a više puta sam prošao ovu Novu
10 Kasabu da analiziram da, ja sam video da tu postoji u najvećem delu ovih, kako
11 se zove, opisa unutrašnjeg i traumatološkog nalaza, praktično samo postavljene
12 diagnoze i da postoje opisi u unutrašnjem nalazu koji su delimično tačni. I sad
13 ako me pitate koji bi to bio slučaj koji je relativno tačan, onda mogu da Vam
14 navedem primer, mislim tog preciznijeg opisivanja, odmah sledeći. NKS 1-2.

15 P: To je stranica 148 B/C/S, odnosno 129 engleske verzije.

16 B/C/S je 148,a engleska verzija je 129.

17 O: Da, to je to. D... sledeći... sledeća strana.

18 P: 149. stranu bih molio da okrenete.

19 O: Ovaj slučaj sad navodim kao primer dobrog opisa te traumato... te
20 traumatske promene koja je uočena. Znači, pod tačkom 1 traumatološkog nalaza
21 piše -

22 G. ŽIVANOVIĆ:

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Samo trenutak, ja ne znam da li imamo englesku stranicu na... Sto
2 dvadeset i sto trideseta stranica bi trebala da bude.

3 Izvolite, profesore nastavite sada.

4 O: Pa evo ja ću pročitati, ovaj, taj traumatološki nalaz. Pod tačkom 1
5 piše: "Strelna rana promera 1 x 1 cm. U temporalno - oksipitalnoj regiji i
6 unutrašnje levkasto oštećenje na levoj strani lobanje koja se protežu delimično
7 na levi deo temena, delimično na područje leve slepočnice, te na područje gornje
8 vilice. 2, Uzastopni prelomi na desnoj ključnoj kosti i desnom rebru, drugom
9 desnom rebru, sa stražnje strane, sa stražnje prema prednjoj strani, bez jasno
10 izraženog levkastog oštećenja koje bi odgovaralo rani od vatrenog oružja. 3,
11 Prelom na levim rebrima 7 i 8, T-7 i T-8, kao moguće izlazne rane preloma
12 spomenutih pod 2."

13 Šta ovde hoću da kažem u ovom primeru, molim Vas? Znači pod tačkom 1
14 traumatološkog nalaza je relativno precizno opisano oštećenje koje nastaje od
15 projektila vatrenim oružjem. I tu nema diskusije. To može svako od sudskih
16 medicinara na isti način da protumači.

17 Pod tačkom 2 i 3, obducent koji je to radio na rebrima nije uočio jasno
18 izraženo levkasto oštećenje koje je karakteristično za prolazak projektila. I on
19 ga tu i tako i notira. U tački 4 on konstatuje prelom, pardon, u tački 3
20 konstatuje prelom na grudnim pršljenovima, T-7, T-8, kao moguće izlazne rane
21 preloma spomenutih pod 2. Znači ni na rebrima, ni na grudnom košu nema jasnih
22 naznaka da se radi o povredama projektilom iz vatrenog oružja. Postoji trauma,
23 ali nema naznaka da se radi o tome.

24 I ono što ovde sad u celom ovom traumatološkom nalazu, koji ja moram da
25
26
27
28
29
30

1 kažem da je korektno napisan i da se može zaključiti da ova osoba ima jednu
2 povredu, nesumnjivu povredu iz vatrenog oružja u, u temporalnoj, odnosno
3 temeljno-potiljačnoj regiji. To je nesumnjivo i to može da se prihvati sa
4 sudsko-medicinskog aspekta. Međutim, ove druge dve opisane traume na drugim
5 delovima tela se ne mogu pripisati vatrenom oružju. Znači, to su samo
6 pretpostavke. I sad ono što sledi iz ovakvog traumatološkog nalaza to je
7 relativno po... odnosno ne relativno, nego pogrešno zaključivanje o uzroku
8 smrti.

9 Ovde se u uzroku smrti - videće... vidite ovaj pasus niže - govori
10 "višetrake strelne rane", a u nalazu imamo faktički samo jednu pouzdano utvrđenu
11 strelnu ranu. Znači tu je nekonzistentnost između onoga što je obducent video i
12 zaključka o uzroku smrti.

13 E sad, ako mi dozvolite, ja bih ovde morao da prokomentarišem uzrok smrti.
14 Ne samo u ovom slučaju, nego generalno.

15 P: /nerazgovjetno/ moje sledeće pitanje bude o uzrocima smrti koje ste...
16 Ako imate kakve opaske o uzrocima smrti u autopsijskim nalazima koje ste
17 analizirali, a koji se tiču Nove Kasabe 1, 2, 3 i ove... ovog jednog nalaza koji
18 se tiče Nove Kasabe 4.

19 O: U svim navedenim slučajevima iz Nove Kasabe je utvrđen uzrok smrti.
20 Međutim, ponavljam, prvo teorijski deo moram da kažem, uzrok smrti predstavlja
21 stanje, znači, ili povredu ili oboljenje koje dovodi do prestanka vitalnih
22 funkcija čoveka. Ako se radi o traumi glave, o povredi glave bilo na koji način,
23 ili oboljenju nekom fatalnom i dovede do prestanka vitalnih funkcija, onda je to
24 uzrok smrti. Da bi jedna povreda, trauma bilo koje vrste, znači da ne

25

26

27

28

29

30

1 govorim samo o povredi vatrenim oružjem, bila uzrok smrti, da bi prouzrokovala
2 smrt te osobe, ta osoba prethodno mora da bude živa, odnosno, te povrede koje su
3 nastale morale su da nastanu i da daju zaživotne reakcije. Leš je medicinska
4 činjenica. Oštećenje lobanje, recimo od projektila, jeste medicinska činjenica.
5 Da bi ta medicinska činjenica o oštećenju lobanje imala vrednost za Sud, odnosno
6 da ima svoj kvalitet koji pruža određene vrednosti, mora da se dokaže i da bude
7 proverljiva - znači da bude na standardan način opisana.

8 Da bi ta povreda koja je lepo i standardno opisana kao oštećenje bila
9 zaista uzrok smrti, u obdukcionom nalazu mora da postoji detaljan opis da je ta
10 povreda zaista nastala za života. Ako tog dokaza nema, a nema ih kod trulih
11 leševa, gde ne postoji meko tkivo, ili se nalazi u različitim fazama, onda to
12 postaje samo činjenica koju sada treba valorizovati kroz drugi niz dokaza koje
13 Sud prikupi, a ne sudski medicinar da ih tumači. Znači, na meni je kao ekspertu
14 sudske medicine koji je radio ovakve slučajeve, hiljade, da konstatujem truležne
15 promene i da u uzroku, tamo gde treba da piše uzrok smrti, konstatujem: leš se
16 nalazi u stanju truležnih promena. To je jedan zaključak, jedna tačka zaključka.

17 Druga tačka zaključka, da tačno decidirano navedem šta sam našao.
18 Obdukcijom ekshumiranog i trulog leša našao sam povredu od vatrenog oružja u
19 predelu potiljačne kosti, recimo. Tačka 3, ako ima još nekih drugih povreda,
20 preloma... Obdukcijom su konstatovani prelomi, ne znam, grudnog pršljenja, rebra
21 i slično koji su mogli sada da nastanu, ili su nastali, tupinom mehaničkog
22 oruđa. I ništa više sudski medicinar ne treba da piše jer ja na trulom lešu kao

23
24
25
26
27
28
29
30

1 lek... ekspert ne mogu da utvrdim ni jednu povredu, o kojoj je inače gospodin
2 Clark govorio, koja bi bila činjenica da se radilo o zaživotnoj povredi. Drugim
3 rečima, to znači, da bi nešto bilo uzrok smrti, mora da je nastalo za života te
4 osobe. Ako ti tvrdiš da je prostrel lobanje uzrok smrti, mora da se s druge
5 strane daju, pruže dokazi i elementi da je ta povreda nastala za života. I to
6 je, to je nivo struke.

7 I to je pružanje adekvatnih dokaza Sudu i ništa više. Ovde se, ovde se iz
8 jednog relativno dobrog opisa zaključilo, a ja znam zašto se tako zaključilo -
9 jer je o tome nekoliko dokumenata napisano u izveštaju - kako su se pos... kako
10 je ustanovljeno da se uzroci smrti pišu i da se određene povrede prihvate da su
11 nastale *peri-mortem*.

12 P: Ja ću Vas pitati o tome kasnije.

13 O: Dobro.

14 P: Ja bih sada hteo da Vas pitam da li možete - primetio sam da je i u
15 zbirnom izveštaju gosp... doktora Haglunda i u ovim para /sic/ autopsijskim
16 nalazima koje smo pogledali, video sam postojanje ligatura kod nekih žrtava, pa
17 bih Vas molio da mi kažete da li se sećate koji je broj ligatura konstatovan u
18 zbirnom izveštaju doktora Haglunda? Možemo, to je isti ovaj, izvinjavam se, to
19 je isti ovaj dokument, u *e-court-u* je to 46. stranica B/C/S verzije, odnosno 48.
20 stranica engleske verzije.

21 O: Aha, aha. Ja gledam ovaj moj izveštaj. Lakše se snalazim. Da -

22 P: Samo trenutak, da nađemo te stranice ovde. Vidim da su... To je koliko
23 ja znam pod tačkom... Ne, ne, ne, ne.

24 O: 48 je na engleskom, a strana 46 je u Haglundovom izveštaju.

25

26

27

28

29

30

1 P: Samo /nerazgovjetno/. Samo trenutak. U B/C/S verziji smo našli, ali
2 nisam siguran da smo našli i u engleskoj verziji istu... /nerazgovjetno/.
3 /.../
4 O: Evo ja imam to ovde. Dvadeset... četrdeset prva strana.
5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Mitchell.
6 G. MITCHELL: [simultani prevod] Možda je to stranica 52. Mislim da je taj
7 zaključak na nekoliko različitih stranica, ali mislim da je ova glavna.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Mitchell. Možete li nam
9 to potvrditi?
10 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da.
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.
12 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Možda stranica 58?
13 G. ŽIVANOVIĆ: /Prevod engleskog transkripta: "Da"/
14 P: Sad bih Vas molio da odgovorite, nakon što smo našli ovu stranicu,
15 odgovorite o ligaturama. Vi ste videli konstataciju koja se nalazi u ovom
16 zbirnom izveštaju i možete li da mi kažete kakva je ta konstatacija?
17 O: Evo ja ću je i citirati, da svi čujemo: "27 od 33, 81,1% žrtve
18 pronađeno u Novoj Kasabi imale su vezane ruke iza leđa. Uzeti su povezi sa tih
19 27 žrtava. 25 poveza bilo je od žice, jedno od kanapa, jedan povez od bio /sic/
20 pertle za cipele.
21 P: A... a... a...
22 O: Ovaj... Pardon,
23 P: ... da, sad, samo sam hteo drugo da Vas... Videli smo, pročitali smo
24 taj pasus, nego, da li možete sad da mi kažete na osnovu analize onih
25 autopsijskih izveštaja koje ste Vi izvršili, da li je ovaj zaključak koji smo
26 upravo imali prilike da vidimo, znači to je u tački c, drugi pasus, da li on
27 odgovara autopsijskim izvještajima koje ste Vi analizirali?
28
29
30

- 1 O: Ne.
- 2 P: Recite sad, ako ne odgovara, u čemu ne odgovara?
- 3 O: Pa evo moram da Vam odmah kažem, kad sam pregledao autopsijske
- 4 zapisnike i pročitao izveštaje iz ovih autopsijskih zapisnika, ja sam pronašao
- 5 ukupno šest slučajeva koji su imali vezane ruke iza leđa ovako kako je citirano
- 6 u ovom izveštaju. Pored toga, ostali slučajevi, a njih je ukupno po mojoj
- 7 proceni 20, osam slučajeva uopšte nema poveze, znači od 33 manje osam, to je 25
- 8 slučajeva ima neku vrstu poveza. Od ovih 25 slučajeva-
- 9 P: Izvinjavam se, rekli ste 30 ili 33?
- 10 O: 33, 33 slučaja.
- 11 P: Bila je greška mala u...
- 12 O: Da.
- 13 P: ... u transkriptu.
- 14 O: Da. Od 25 slučajeva koji su imali naznaku u obdukcionim zapisnicima da
- 15 se radi o ligaturama, rekao sam Vam da sam samo u je... šest slučajeva našao u
- 16 obdukcionim zapisnicima konstataciju da su ruke vezane žicom iza leđa. Znači, ne
- 17 27, nego šest. Ostali slučajevi, znači 19 slučajeva, ja ću Vam ih izložiti ako
- 18 dozvolite.
- 19 P: Možete, samo izvolite.
- 20 O: Jedan slučaj je imao žicu za... žicu izvan tela. Jedan sl... To je broj
- 21 2. Broj 3, "žičane lisice sa ručnih zglobova", bez preciziranja gde, da l' su
- 22 ruke bile vezane, gde su se nalazile ruke i tako dalje. Samo konstatacija
- 23 "žičane lisice sa ručnih zglobova". Zatim, "žičane lisice s desnog i levog
- 24 ručnog zgloba." Znači da su ili bili razdvojeni, ali ni napred, ni pozadi ništa.
- 25 Zato govorim - ovo mi sad - pravim digresiju - zato govorim da su obdukcioni
- 26 zapisnici krajnje površni i ne može se izvući prava sinteza.
- 27
- 28
- 29
- 30

1 Zatim, "žičane ligature na rukama nepričvršćene, u kesici." Pa onda,
2 "žičane lisice sa levog i desnog ručnog zgloba", pa "žičane lisice sa desnog i
3 levog ručnog zgloba" ponovo, pa "žičane ligature uz telo". Znači, pored tela. Pa
4 žičane ligature bez određenog mesta. Samo piše: "žičana ligatura". Ne zna se da
5 l' je skinuta sa ruku, sa nogu, da li se nalazi pored tela, uz telo, u kesici, i
6 tako dalje. Zatim, "žičani povezi na rukama, žičani povezi oko ručnih zglobova,
7 žičani povezi sa ručnih zglobova, povez od pertli na oba ručna zgloba". Opet se
8 ne vidi da l' su vezane ruke napred ili pozadi, "komad žičanog poveza izvan tela
9 u vreći za dokaze", "žica, jedno parče skinuto sa levog ručnog zgloba". Pa onda
10 "ručni zglob sapet žicom", ima ok.. ručni zglob, oko ručnog zgloba ima žica, pa
11 onda "žičane uze pronađene tamo gde su prvobitno postavljene", a onda se vidi da
12 je to u struku, ta poveska. Nešto. Oko struka, ili u struku. Ne znam ni ja, ne
13 mogu da shvatim. "Žičano uze oko levog i desnog ručnog zgloba", "žičane uze
14 skinute sa leve i desne ručnog zgloba oko kojih su bile obavijene."

15 Eto, ja sam sada citirao ono što je napisano za svaki autopsički izveštaj
16 kod kojih je pronađeno. Prema tome, od 25 ligatura kol'ko je pronađeno ukupno,
17 ne 27, nego 25, samo su šest - gde postoji konstatacija u obdukcionom zapisniku
18 - ruke bile vezane žicom iza leđa. Tako da ova konstatacija Haglundova, ne
19 stoji.

20 P: Tu mislite na konstataciju...

21 O: Ovu koju smo... koju sam pročitao prethodno.

22 P: Izvinjavam se, samo da završim. Da li tu mislite na konstataciju da su
23 sve žrtve imale vezane ruke iza leđa?

24 O: I na tu konstataciju, i na onu konstataciju o broju ligatura koje su
25 pronađene na tom lokalitetu. Znači, ne 27, nego 25 i na konstataciju o, o, o, o

26

27

28

29

30

1 vezanim rukama na leđima. Znači, ni jedna, ni duga konstatacija nisu precizne,
2 da ne kažem tačne.

3 P: Molim Vas, šta za Vas kao eksperta znači ako se u nalazu kaže da se
4 ligatura nalazi u kesici, ili u vreći? Da li iz toga možete zaključiti da je
5 neko tom ligaturom bio vezan?

6 O: Aaa... To je ko... To je samo konstatacija koju ja moram da dobijem
7 povratnu informaciju kao obducent sa lica mesta. Znači, od onoga ko je stavio u
8 kesicu, mora da postoji konstatacija da je ona ili skinuta, ili pronađena uz
9 telo dotičnog leša. Jer kad smo mi radili ekshumacije i kad smo mi radili uopšte
10 kad se to u principu radi, kad se naiđe na telo, sve što je na telu, ispod tela,
11 oko tela - od tog nekog dokaznog materijala - se stavlja u određenu kesicu za
12 identifi... za kasniju eventualnu identifikaciju - bilo načina povređivanja,
13 bilo žrtve, bilo čega. Prema tome, naočare mogu da budu pored tela, ali pored
14 jednog određenog tela koje se dostavlja. Prema tome, ta konstatacija, ja ne bih
15 mogao da se upustim sada u diskusiju da li je to direktno sa tog tela, ili je to
16 samo pronađena i spro... i sprovedena kao dokazni materijal uz to telo.

17 P: Vi ste nam rekli da... ukazali ste nam na ove nedostatke u spoljnim
18 nalazima. Sad ću da Vas pitam još nešto. Ovaj, ja sam primetio da u znatnom
19 broju, odnosno, čak mislim i u svim autopsijskim nalazima se nalaze skice,
20 nalaze se nacrti recimo, tela, tog ekshumiranog, odnosno, koje je bilo na
21 autopsiji sa, recimo, obeleženim povredama, ili fotografije takođe, pa sam hteo
22 sad da Vas pitam da li ta činjenica može da zameni tu situaciju da telo, da
23 opisi koji su dati u nalazima - dakle u spoljnom nalazu, u unutrašnjem nalazu,
24 traumatološkom nalazu - ne moraju da budu potpuni s obzirom da postoje
25 fotografije?

26 O: I fotografije i skice koje mogu da postoje uz obdukcioni zapisnik, ne

27

28

29

30

1 mogu da zamene detaljan opis koji je neophodan. One su praktično samo
2 dokumentovanje tog opisa. Sad se postavlja pitanje, zašto ne mogu da zamene?

3 P: To sam hteo baš da Vas pitam.

4 O: Izvinite. Ja sam sebi postavljao pitanje zato što smatram da to... da
5 to zahteva pojašnjenje. Ako se na jednoj fotografiji vidi oštećenje, kao što sam
6 rekao, koje je i izmereno čak, na toj fotografiji ne može da se vide svi oni
7 elementi koje ja uočim kada vršim pregled, a koje moram da opišem u obdukcionom
8 zapisniku da bi svako posle toga mogao da vidi da sam ja tačno to zaključio.

9 Recimo, postoji fotografija oštećenja lobanje. Bez obzira da li se radi o
10 pravilnom kružnom defektu, ili nepravilnom defektu i to je ono što za sve nas
11 kaže: Aha, ima traumu glave. Ali, obducent koji sada vrši pregled i to prethodno
12 fotografiše, mora da opiše ivice i strane tog defekta - da li se zalamaju put
13 unutra, ili put u polje /sic/ - što se ne vidi na fotografiji. Sadržaj koji se
14 nalazi na ivicama, recimo. Vi vidite ovo kad sam postavio ovako ruke. I vi
15 vidite ovu ivicu i ovu ivicu, ali ovaj unutrašnji sadržaj koji ost... koji
16 odslikava i povredno oruđe - kod prolaska projektila može da ostanu tragovi od
17 projektila i da se dokaže da je to, recimo, napravio projektil ili geler i tako
18 dalje. I upravo zbog toga što ja prilikom obdukcije opisujem i ivice i strane i
19 sadržaj i pratim taj kanal, da li pravi neku lučnu ili pravilnu krivinu, ja
20 dajem elemente - dokaze da... za izvođenje određenih zaključaka - o pravcu
21 pucanja, o vrsti povrednog oruđa, o vrsti projektila, moguće je da se ustanovi

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da li se radi o tupini, oštrici i slično. Prema tome, to je nešto što je abeceda
2 u našoj struci. I ako toga nema, fotografija nije nikakav dokaz. Znači, ona može
3 da bude samo potpuna ako ima, odnosno da bude korisna samo ako ima potpun,
4 iscrpan opis te povrede, a mi ovde vidimo da nemamo takvih opisa, nego čiste
5 konstatacije da se to radi o tome. E sad!

6 P: Sad mi samo još jednu stvar odgovorite u vezi ovog Vašeg pristupa. Da
7 li je to neki standard koji se primenjuje samo kod nas, dakle u Srbiji, ili je
8 to standard koji se inače primjenjuje u svetu?

9 O: Moram da Vam kažem da to je standard struke u... svuda u svetu. Znači,
10 ne samo kod nas. A da bih Vam to potvrdio što sad kažem, ilustrovati ću Vam samo
11 primerom, da sam radio sa ekspertskim timom, finskim ekspertskim timom koji je
12 obrađivao Račak.

13 Oni su imali svoj tim koji je inače radio za Tribunal slučajeve koji su
14 pronađeni u Račku - onih 40 slučajeva. Račak, ako se sećate iz 1999. Ja sam bio
15 jedan od eksperata - znači nas je bilo četvorica koji smo radili sa njima i dva
16 eksperta iz Belorusije. I mi smo radili obdukcije i obdukcione zapisnike i
17 radili smo po... da kažem po jednoj metodologiji koja je uobičajena i svuda u
18 svetu prihvaćena. Znači, od pregleda spoljašnjeg, fotografisanja čisto kao
19 dokumenta i onda detaljnog opisa onoga što smo mi uočili. I to su radili Finci -
20 imate - taj izveštaj postoji - i to smo mi radili. Znači, to je jedan uobičajen
21 standard.

22 Druga je stvar da li ćemo se mi razlikovati u, kako da kažem, u semantici,
23 u, u, u rečima kako nešto opisujemo. Ali se zna šta se opisuje - ivice, strane,

24

25

26

27

28

29

30

1 Veličina, tačna lokalizacija i tako dalje, pravci, kanali i slično. Ali to mora
2 da se opiše. Ja mogu-

3 P: Hvala Vam. Ja bih sada hteo da pređemo na ove druge nalaze, autopsijske
4 nalaze koji se odnose takođe na Novu Kasabu, a to je, ako se ne varam, brojevi
5 6, 7 i 8.

6 O: Pošto tu nemam mnogo komentara, smatram, dozvolite mi, dužnost mi je
7 kao profesionalca da prokomentarišem pre nego što odgovorim na Vaše pitanje,
8 izveštaj, isti izveštaj smo videli gospodina Haglunda, o ko... gde on u rezimeu
9 patoloških nala... analiza, navodi jedan primer, NKS 1-6-

10 P: A pardon, pardon, ja sam Vas već, ja sam već prešao na ovaj 6,7,8. Ja
11 ću se vratiti na zaključke koji se tiču ovog lokaliteta Nove Kasabe 1,2,3, i
12 4,...

13 O: Dobro, dobro.

14 P: ... nego sam Vas pitao za 6, Novu Kasabu 6, a ne za 6. grob iz prve
15 grobnice.

16 P: Izvinjavam se. Moj odgovor za ove lokalitete, 6, 7 i 8 je da su opisi
17 povreda vrlo korektni, generalno, u najvećem broju slučajeva. Postoje, mislim,
18 manje, sitne zamjerke, ali prihvatit ću da se to radi o možda manje iskusnim
19 lekarima koji su neke koristili prethodne izveštaje i postavljali dijagnoze, ali
20 generalno posmatrano, tu postoji jedan vrlo korektan opis ovih ostataka.

21 P: E, sad bih hteo da se vratimo na zaključke. Dakle, ovo o čemu ste
22 govorili i gde kažete da su nalazi, kad kažete korektni, da li to smatrate da su
23 urađeni po pravilima sudsko-medicinske struke?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa u najvećem broju jesu. Mislim, ja moram da kažem da to, ovaj... za
2 ova... ova tri lokaliteta da su oni mnogo, mnogo više precizni u odnosu na ove
3 prethod... na ovaj prethodni lokalitet. To je... to je prosto činjenica i to se
4 i vidi kad se pogleda.

5 P: Ne znam da li sam Vas prekinuo, ali ja bih Vas sada zamolio da se
6 vratimo upravo na onaj deo, na zaključke koji se tiču Nove Kasabe, opet 1,2,3, i
7 4. Hteo bih prvo da mi kažete na čemu se zasnivaju po pravilima struke, na čemu
8 se zasnivaju zaključci u autopsijskom izveštaju?

9 O: Zaključak u autopsijskom izveštaju treba da predstavlja objektivni sud
10 o onome što je ustanovljeno u nalazu. Drugim rečima, zaključak zavisi od nalaza.
11 Ako se nalaz promeni, promenit će se i zaključak, i obrnuto. Šta hoću da kažem?
12 Zaključak je objektivno prikazivanje onoga, naravno u skraćenoj formi, što je
13 nalazom, i spoljašnjim i unutrašnjim, konstatovano. To znači, ako postoji defekt
14 lobanje i koji je karakteristično opisan da se radi o, recimo projektilu, ili
15 nekoj tupini, onda se u zaključku mora to i konstatovati.

16 Znači ne može d... u zaključku, u zaključku o traumatološkom pregledu. A
17 zaključak o uzroku smrti, pošto mislite na zaključak o uzroku smrti, u zaključku
18 o uzroku smrti na trulim leševima ne sme nigde da stoji da se radi o uzroku
19 smrti usled tog prostrela lobanje jer to praktično, suštinski ne može da se
20 dokaže obdukcijom. Za životnost na uznapredovaloj /sic/ i skeletizovanim
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 leševima. Nego se stavlja prvo naznaka da se radi o trulom lešu, a nakon toga u
2 zaključku, tamo gde se o uzroku smrti se konstatuju sve one povrede koje su
3 nastale. Kada Sud prikupi druge dokaze i druge elemente u sklopu ove dve
4 činjenice da se radi o trulom i sa prostrelinom lobanje, može, znači, sa
5 verovatnoćom većom ili manjom da se zaključi da je to uzrok smrti.

6 P: Mene int...

7 O: Da bih... Pardon!

8 P: Pardon!

9 O: Da bih to objasnio, to znači sledeće: Ta prostrelina koja ne može da se
10 dokaže da je zaživotna, mogla je da nastane stvarno zaživotno, a mogla je da
11 nastane i posmrtno. I ona ima iste osobine kod ovako uznapredovale truležnih...
12 uznapredovalih truležnih promena. Znači ja je prihvatam da je to prostrelina
13 lobanje, ali ja nemam nijedan medicinski element koji bi mi potvrdio da je ta
14 povreda zaživotna.

15 I zbog toga ja ne smem da zaključim da je to uzrok smrti jer ta ista
16 osoba, recimo, da je ustreljena nakon smrti, ili u periodu umiranja, mogla je da
17 zadobije i prostreline grudnog koša koje se ne vide jer su prošli projektili
18 kroz meko tkivo, a meko tkivo je recimo, raspadnuto. I da ne ošteti ni jedan
19 čvrsti organ. Mogla je da bude preklana. Mogla je da bude otrovana. Znači, sve
20 tamo gde imamo na mekom tkivu promene koje mogu da prouzrokuju smrtni ishod su
21 mogle da budu uzrok smrti, a mi imamo samo jednu činjenicu da postoji prostrel i
22 zato se uzrok smrti na trulim leševima doktrinarno mora vrlo precizno

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ograditi i reći: leš u stanju truleži te se samo obdukcijom uzrok smrti ne može
2 ustanoviti. Ali i obdukcijom, u zaključku, mora da stoji šta je sve pronađeno. I
3 razgraničeno po mehanizmu povređivanja. Prostrel lobanje nastao projektilom.
4 Prelomi rebara, recimo, podlaktice, nastali tupinom. Pa sutra, kad neko bude
5 imao druge dokaze i elemente, postaviće pitanje ekspertu, a kako je tupinom, a
6 koja je tupina, i da li su te povrede pre ili posle nastale - od ove povrede na
7 glavi.

8 Zato treba biti jako obazriv kod zaključka o uzroku smrti. A ovde piše
9 zak... uzrok smrti, recimo, višestruke strelne povrede. Kao da je ustanovio
10 obducent da se radi o zaživotnim povredama. A to proizilazi iz jednog... iz
11 jedne druge činjenice što je dogovoreno da se sve povrede vatrenim oružjem
12 smatraju *ante-mortem*.

13 P: Kad kažete...

14 O: Odnosno *peri-mortem*, u periodu neposredno pre smrti i posle smrti. To
15 sam...

16 P: Je li možete sada da mi kažete, kad kažete da je to "dogovoreno", na
17 šta to mislite da je dogovoreno i ko je dogovorio?

18 O: Pa ja ću Vam odgovoriti na osnovu dokumenata koje ste mi dostavili. Evo
19 ovako, ovo je izveštaj gospodina Clarka koji smo već imali ovde. Mogu da kažem
20 ERN 00912281...2281-305. To je zajednički izveštaj za navedene lokalitete. Misli
21 se na Kozluk, Novu Kasabu, Konjić Polje i Glogovu.

22 P: Samo jedan trenutak da ja to nađem i da ako treba prikažemo.

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je P575.
- 2 P: Oprostite, samo mi ponovite broj koji ste rekli u Vašem... dokumenta
3 koji Vi imate.
- 4 O: ERN 0091...
- 5 P: Da.
- 6 O: ... 2281-305. Evo ga taj dokument na Srpskom. Mislim -
- 7 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je P575, druga stranica.
- 8 P: Je l' vidite na ekranu? Pogledajte, probajte da vidite to sve.
- 9 O: Vidim, saću samo da Vam kažem. Treba to sada sledeći pasus, rad
10 mrtvačnice i to je potpun - ovo što piše - rad mrtvačnice, evo sad što gledate.
11 Izveštaj o obdukcijama. Pazite, to je sve standard i to je sve što je on napisao
12 prihvatljivo i sa moje strane... tačke gledišta.
- 13 P: Samo, samo da se vratimo na ono što sam Vas pitao. Dakle, ovo što ste
14 rekli da ste našli kod doktora Clarka da...
- 15 O: Aha, evo vraća se, vraća se -
- 16 P: Da, samo ako možete da nam kažete tačno kako glasi taj pasus?
- 17 O: Sledeći, ako može da se...
- 18 P: Na sledećoj strani?
- 19 O: ... Da, da.
- 20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Iduća strana, molim.
- 21 O: Samo s... ograničen... E, da, evo ga! Pa sl... malo p... spustite dole.
- 22 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Molim, spustite stranicu.
- 23 O: Dalje!
- 24 P: Je l' na sledećoj strani, je li imate...?
- 25 O: Dokaz o rani iz vatrenog oružja i hica... Samo sekund, samo se, se, se. Samo sekund!
- 26 P: Na kojoj strani? Aha.
- 27 O: Podignite molim Vas, malo gore. Dobro je. Evo ga drugi pasus. Ne! Ne! Dobro je. OK.
- 28 Thank you. "To je povlačilo teškoću u određivanju da li je određena povreda izazvana pre smrti,
29 ili nakon nje." Tu govori o ograničenosti obdukcionih nalaza između ostalog.
- 30 P: Možda poslednji pasus. Da l' možete poslednji pasus. Da l' na to ste mislili?

1 O: Jesam, ali da bi došli do toga moramo da kažemo sledeće: "To je bio
2 realan problem pošto prelom koji je se dogodio *ante-mortem* izgleda identično kao
3 onaj izazvan *post-mortem*." To gospodin Clark konstatuje. To ja znam i ja to
4 apsolutno prihvatam. Ali nakon toga, sad se uvodi logika i razum pa se kaže:
5 stoga u svim slučajevima, uz poneki izuzetak, smatra se da je svaka povreda koja
6 je ukazivala na oštećenje proizvedeno metkom, prouzrokovana nakon života i da je
7 obično nužno ili potencijalno morala biti smrtonosna. Prema tome, to je
8 pretpostavka s kojom se, ovaj, pošlo. Pa -

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Dunjiću, prebrzi ste. Mislim da
10 morate ponovno početi sa odgovorom na ovo pitanje. Dakle, ponovite što ste rekli
11 i to polako kako bi prevoditelji mogli sustići Vas.

12 G. ŽIVANOVIĆ:

13 P: Ja bih Vas zamolio znači treba da citirate od one rečenice "U svim
14 slučajevima sa određenim izuzecima..." Tu je... tu se stalo sa-

15 O: Da, evo, izvinjavam se. Uz, znači ovako: "U svim ovim slučajevima..."
16 Mora da se pročita ceo pasus, izvinite ali ću pročitati ceo pasus da bi se
17 stekla celina. Znači od drugog pasusa: "To je povlačilo teškoće u određivanju da
18 li je određena povreda izazvana pre smrti, ili nakon nje. To je bio realan
19 problem pošto prelom koji je se dogodio *ante-mortem* izgleda identično kao onaj
20 izazvan *post-mortem*. Ukoliko je izazvan na isti način. Samo posmatranjem

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 oštećenja na susednom mekom tkivu, kao što su modrice ili krvarenje, može se
2 stvarno uočiti razlika. Kod raspadnutih tela to postaje izuzetno teško, a kod
3 skeletizovanih, to postaje nemoguće.

4 Stoga, strogo govoreći, nikad neće biti moguće reći, na primjer, da je
5 rupa u lobanji nastala pre, a ne posle smrti. A to isto se odnosi na svaku drugu
6 povredu na svakom drugom delu tela." I sada, posle ovog citata, to je upravo ono
7 što sam Vama prethodno rekao, odnosno objasnio s aspekt...

8 E sada, idemo dalje. "Međutim, ujedinač... u jednačinu se mora uvesti i
9 zdrav razum i svaka sugestija da su svi ovi ljudi umrli na neki neobjašnjiv ili
10 neotkriven način, a da se zatim na njih sistematski pucalo nakon što su umrli,
11 na neke i po više puta, sigurno je sasvim neverovatan. Stoga, u svim ovim
12 slučajevima, uz poneki izuzetak, smatra se da je svaka povreda koja je ukazivala
13 na oštećenje proizvedeno metkom, prouzrokovana tokom života i da je obično
14 nužno, ili potencionalno, morala biti smrtonosna."

15 E sad sam došao do toga da vam... To je moj odgovor. To je znači
16 pretpostavka - da su povrede od vatrenog oružja nastale za života i da su samim
17 tim u... uzrok smrti. To su te pretpostavke koje su prihvaćene od svih patologa.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Profesore Dunjiću, htio bih Vas pitati
19 nešto da sam siguran da razumijem. Da ste Vi obavljali ove autopsije i

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pripremali izvještaje za svaki od njih, u okolnostima koje su ilustrirane ovdje,
2 kako biste Vi to bili riješili?

3 Drugim riječima, dat ću Vam scenarij. Istražitelji Vam kažu da imamo
4 informacije o tome kako je ubijeno nekoliko osoba iz vatrenog oružja, a zatim
5 pokopano ili su od tamo iskopani pa pokopani na drugom mjestu i sad ih se
6 ekshumira i recimo da su sva ta tijela ili potpuno raspadnuta, dakle da nema
7 preostalog mekog tkiva po kojem biste mogli utvrditi da li je rana iz vatrenog
8 oružja nastala prije ili nakon smrti, dakle da imate samo skelet na osnovu kojeg
9 nikada ne možete utvrditi da li se to dogodilo prije ili nakon toga. No, imate
10 informacije da su pronađeni s vezanim rukama i sve ostale okolnosti. Kako biste
11 u takvoj situaciji došli do svog zaključka kao iskusni patolog? Drugim riječima,
12 biste li napisali iste stvari koje ste nam sada pročitali ili biste to iskazali
13 nekako drukčije?

14 SVJEDOK: Moram iskreno da Vam kažem, gospodine sudija, da sam ja o tome
15 dugo razmišljao i kao profesionalac, kao čovek koji se dugo bavio ovim poslom.
16 Ono što je moje da kao ekspert Vama, Sudu, znači bez obzira u mojoj zemlji ili
17 ovde, predočim, to su činjenice koje su transparentne i koje se mogu proveriti
18 da je to zaista tako. Bez obzira na izveštaj istražitelja. Oni prave svoj
19 izveštaj. Antropolozi prave svoj izveštaj. Sudski medicinari kao ja, pravimo
20 svoj izveštaj i to su autopsije i izveštaji autopsije.

21 Na meni je da ja Vama predočim. Vi imate već prethodnu informaciju kao što
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je imam i ja. Tamo su pobijeni ljudi iz vatrenog oružja. Ja moram da Vama
2 predočim da li ima povreda od vatrenog oružja, od koje vrste, gde su ti ljudi
3 pogođeni, u koje delove tela, ali kad to Vama kažem, ja moram i da dokažem da je
4 to tako. Ne fotografijom ili skicom, nego zapisnički. Tek onda to ima neku
5 važnost.

6 U sklopu tih svih činjenica ja mogu da pravim ekspertizu i da kažem: svi
7 ljudi koje sam pregledo pet ili deset sa te lokacije, su u stanju truleži takvom
8 i takvom i da su oni, recimo stradali u jednom istom intervalu. Kratkom
9 vremenskom intervalu. To je jedan zaključak.

10 Drugi zaključak je da to procenjujemo na to i to vreme od trenutka smrti
11 do trenutka, recimo, obdukcije. Ja bih to tako napisao. Pa bih onda napisao da
12 kod pet leševa postoji evidentne rane od projektila. Vi mi postavite odmah
13 pitanje: A koji su to leševi i koje su to evidentne rane? Zapisnički, to su te,
14 te, te i te. Ja to ovde nemam. U Novoj Kasabi - samo digresija.

15 Izveštaj mora da sadrži znači profesionalno sve te elemente. Ja ne mogu da
16 ulazim u pretpostavku da su oni bili živi. Odnosno, oni jesu bili živi. Ali ne
17 mogu da ulazim u pretpostavku da nije naknadno pucano ili jeste naknadno pucano.
18 Sud mora da, na osnovu drugih izvedenih dokaza, iskaza svedoka, tragova na licu
19 mesta, antropoloških izveštaja, i tako dalje, dođe do ovakvog rešenja.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja, mi smo radili obdukciju u Batajnici, recimo. 800 i nešto leševa smo
2 radili. Svi su bili truli. Do jednog, mi smo napisali zaključke o uzroku smrti
3 na sledeći način. Ja to mogu sada samo da Vam ponovim. A to znači ovako: tačka
4 1, lešo...leš u stanju odmaklih truležnih promena. Uzrok smrti se ne može
5 ustanoviti. A onda u tački 2, 3 ili 4 zaključka detaljno opisujem svaku povredu
6 koju sam konstatovao - iz čega Sud mora da, uz druge dokaze, izvedene dokaze
7 pred Sudom, donese zaključak. Ja kao patolog ovo recimo, ove pretpostavke mogu
8 da razumem koje su napisane ali ih ja tih... tako nikada ne bih napisao.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Dunjiću. Izvolite
10 gospodine Živanoviću.

11 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bih se upravo nadovezao na ovo Vaše, na ovaj Vaš odgovor
12 jednim pitanjem.

13 P: Molim Vas, kada pišete svoje obdukcijske izveštaje, znači kada pišete
14 nalaz spoljnji, nalaz unutrašnji, traumatološki nalaz i zaključak koji, kako ste
15 rekli, treba da proizađe iz tih nalaza, da li Vi, sa stanovišta sudske medicine
16 možete da koristite neke izvore kao što su recimo svedoci - šta Vam kažu svedoci
17 neki ili istražitelji, ili stranke, tužilac, branilac, okrivljeni i tako dalje.
18 Da li Vi to možete da uzimate u obzir prilikom sastavljanja autopsijskog
19 izveštaja?

20 O: Ne. Ja primam informaciju. Evo Vam običan primer. Radim obdukciju.
21 Dobijem nalog za obdukciju od strane istražnog sudije i radim obdukciju. Ja
22 dobijam paralelno sa obdukcijom i izveštaj policije, kriminalističke tehnike:
23 gde je taj nađen leš, šta je nađeno pored leša, gde se odigrao događaj i tako
24
25
26
27
28
29
30

1 dalje. Meni je to informacija koja sad treba da me rukovodi na određeni način.

2 A kako da me rukovodi? Pa tako što na primer ako se kaže da je leš zatečen
3 na ulici, odnosno u šumi, recimo negde pored puta, to zahteva detaljno uočavanje
4 lešnih osobina i lešnih promena iz kojih ja zaključujem o starosti leša, da
5 procenim vreme smrti, a onda krećem dalje i na unu... spoljašnji i na unutrašnji
6 nalaz, dok ne ustanovim od čega je ta osoba umrla. Prema tome, te informacije su
7 negde tu sa strane.

8 U procesu ekspertize, znači u procesu ekspertize, odnosno, pardon, u
9 procesu obdukcije, izvinjavam se, ja imam, najčešće pre obdukcije a možda neki
10 put u toku obdukcije, dobijem podatke o zdravstvenom stanju te umrle osobe kojoj
11 treba da radim obdukciju, ili posle obdukcije, dobijem znači podatke. To je
12 otprilike kao neka izjava najbliže rodbine koja poznaje tog čoveka. Opet je to
13 informacija koju ja samo mogu da proverim kroz obdukcioni nalaz. Ako on meni
14 kaže da je od nečeg bolovao, a ja to ne ustanovim. Ili obrnuto. Prema tome, to
15 su informacije koje meni patologu samo daju određene smernice na šta ja obraćam
16 pažnju.

17 E sad, da konkretizujem. U ovim, u ovom što sam ja radio ovde. Ja imam
18 informacije svedoka, ja imam informacije od Vas, što sam kroz, i čitajući
19 predmet ceo, ovaj, kol'ko sam dobio ovih papira. Ja imam informaciju svedoka.
20 Meni iskaz svedoka, ja njega ne valorizujem kao sud. Meni iskaz svedoka ako neko
21 meni kaže, recimo, da se, da je neko usmrćen puškom ili recimo, da je ta i ta
22 osoba usmrćena da se na nju pucalo rafalno, ili da je došlo do eksplozije
23 nagazne mine, ili nekog drugog eksplozivnog sredstva i tako dalje. Ta
24 informacija je meni vrlo značajna u kontekstu onog nalaza kojeg ću ja da vidim u

25

26

27

28

29

30

1 obdukciji, prilikom obdukcije. I sad ja ovde imam pet leševa na primjer kod
2 kojih uopšte nema elemenata eksplozije. A ovde ima. Znači, ta njegova
3 informacija se indirektno potvrđuje kroz obdukcioni nalaz.

4 A da bi se ona potvrdila kroz obdukcioni nalaz i da bi bila korisna
5 činjenica za Sud, prva stvar je da to bude validno opisano dokumentom i sve
6 ostalo što zahteva struka. I onda možemo da vežemo osobu, lice mesta, obdukciju
7 i iskaz svedoka. Ali taj iskaz svedoka na mene apsolutno ne može da utiče, kao
8 što ne može da utiče, na primjer, iskaz istražitelja. Ili na primer, dokaz. Meni
9 je to samo jedna stvar koja me rukovodi, a obdukcioni nalaz je neprikosnoven.

10 P: Dobro, to smo sada razjasnili. E sad, ja bih Vas molio da mi kažete još
11 nešto. Da li ste Vi našli u ovom slučaju, znači, kada se radi o Novoj Kasabi
12 1,2,3 i onoj, onom jednom nalazu iz 4. grobnice, da li ste Vi našli neku
13 nekonzistentnost između zaključka koji je dat i onih nalaza, dakle, spoljnog
14 nalaza, unutrašnjeg nalaza, traumatološkog nalaza?

15 O: Strogo posmatrano po pravilima struke, od ovih 33 slučaja skoro 18
16 slučajeva, znači 19, su date samo dijagnoze povreda. Znači, ono, strelna rana,
17 bez detaljnijeg opisa. Znači tu... to je prva nekonzistentnost sa izvođenjem
18 zaključka. Znači zaključak na osnovu nekog nalaza koji je apsolutno
19 neproverljiv. Međutim, ima jedan obdukcioni zapisnik, obdukcioni zapisnik, sad
20 ćemo samo, mislim da je to Nova Kasaba 6, ako sam dobro upamtio, Nova Kasaba 1,
21 broj 6.

22 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je isti dokument. Ne, prethodni. Samo
23 trenutak. 621 stranica na B/H/S-u, 160, na engleskom 141.

24
25
26
27
28
29
30

1 O: Mislim da ćemo se još jednom vratiti na onaj...

2 P: Samo trenutak...

3 O: Izvinjavam se.

4 P: ... samo trenutak da vidimo da li smo našli i englesku stranicu.

5 O: Jeste, to je to.

6 P: Ne, ne. To je... Jeste, B/C/S.

7 Sad imamo obe verzije na ekranu. Sad Vas molim da kažete, da date-

8 O: E, molim Vas traumatološki nalaz.

9 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Iduća stranica.

10 O: Iduća stranica. E, traumatološki... još malo... /izgovara na engleskom:

11 "spustite se dolje na ekranu, molim Vas... dolje/. E, molim Vas -

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Samo trenutak, mislim da bi engleskom to

13 trebala biti iduća stranica. To je to.

14 Jeste rekli traumatološki nalaz?

15 O: Traumatološki nalaz, pa onda uzrok smrti i još malo samo *skrolujte*,

16 izvinjavam se...

17 P: B/C/S verzija.

18 O: ... Jeste, B/C/... Način smrti gde piše. Uzrok smrti i način smrti da

19 se vidi.

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Molim spustite se dolje na B/H/S-u.

21 O: Ja mislim da je ovo ilustracija za ovo što sam do sad sve pričao. Ako

22 pročitamo traumatološki naziv, ja ću ga polako i precizno pročitati, a vi ga

23 vidite ovde, ja mogu da kažem da je relativno precizan. To znači ovako: "Jedno

24 jedino veliko oštećenje na levoj strani lobanje u predelu donje vilice." - piše.

25 "Uništenje i utisnuće petroznog dela leve slepoočne kosti velikog krila klinaste

26 kosti očne duplje, *le fort* prelom gornje vilice prvog tipa. Na levoj strani

27 temena", znači to je ovde, "izduženo dijagonalno, pravougaono oštećenje

28 dimenzije jedan puta tri santimetra sa oštrim uglovima. Bez

29

30

1 pokazatelja vitalne reakcije" Dva znaka pitanja, pa nastavak: "post-mortalno",
2 pa opet znak pitanja. Znači imamo relativno precizan opis nalaza.

3 Uzrok smrti ovakve osobe - neutvrđen.

4 A način smrti - ubistvo.

5 Ja ovde ne mogu to ništa da potvrdim.

6 Znači, imamo *post-mortalnu* povredu koju sâm obducent konstatuje, a
7 zaključuje da je ubistvo, a uzrok smrti neutvrđen. Ja ne mogu to da Vam
8 odgovorim sad šta je ovo. Ovde se sad potpuno prepliću dve stvari. Jedna stvar
9 je relativno precizan opis, a druga stvar je potpuno - i, i, i uzrok smrti
10 neutvrđen - što je apsolutno u redu, jer on ništa nije konstatovao što bi bilo
11 uzrok smrti, a traumatske povrede koje nije objasnio i govori o načinu smrti.
12 Zašto ja ističem ovaj slučaj? Pa ističem ja ovaj slučaj zbog toga što u kome...
13 u, u, gospodin Haglund u svom onom već viđenom nama zbirnom izveštaju sa ove
14 lokacije, mislim da smo ga već jednom imali...

15 P: Jesmo, samo ako bi nam rekli, Vi imate strane tačno u Vašem nalazu,
16 koje?

17 O: Strana 46 izveštaja od Haglunda, a ERN je 48 na engleskom, čini mi se.
18 "Rezime patoloških analiza" gde piše.

19 P: Samo jedan sekund da ja -

20 O: Strana 42. je to.

21 P: Da, da, da. To je 42. i 4... Ja bih molio, ja bih molio samo, znači,
22 isti, isti dokument, B/C/S strana je 42., engleska verzija je 44. strana. Evo to
23 jeste /nerazgovjetno/ /.../ Da li vidite na ekranu da li je to tu napisano, u
24 Rezimeu patoloških nalaza, jeste na to mislili?

25 O: Čekajte... Jeste! To je 1., 2., 3. pasus koji komentarišem.

26 P: Da, Nova Kasaba 6, 1, 16, je li na to mislite?

27

28

29

30

1 O: Da, da, da, da.

2 P: To je treći pasus. Samo da nađemo još englesku verziju, ja se
3 izvinjavam. E, našli smo. Sad, molim Vas, objasnite to.

4 O: Ja bih Vas zamolio da mi dozvolite prvo da ga pročitam.

5 P: Je li možete da vidite? Hoćete da se uveća ovo na ekranu?

6 O: Samo ako... Pa mislim, ja imam to citirano ovde u svom...

7 P: Pa neka...

8 O: ... izveštaju.

9 P: ... možete i sa ekrana pročitati.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jeste li čuli upozorenje, gospodine
11 Živanoviću? Prevoditelji su zamolili Vas i gospodina Dunjića da se ne
12 preklapate. Radite pauzu između pitanja i odgovora.

13 SVJEDOK: Ovako. Znači treći pasus piše sledeće: "Izgleda da je većina, da
14 je većini osoba pucano u glavu, obično u potiljak, gde je obično došlo do
15 povrede gornjeg dela kičme. Kod svih osim jedne od žrtava bilo je dovoljno
16 strelnih rana da izazove smrt. Za pet od smrtnih slučajeva koje je izazvala
17 velika povreda glave, bilo je manje dokaza koji bi upućivali na strelne rane.
18 Ipak, za četiri od njih uzrok je verovatno povreda od vatrenog oružja. Jedna od
19 fatalnih povreda glave..." to je sad NKS 1-6, slučaj koji sam citirao. U tekstu
20 dalje se navodi: "... izazvana je penetracijom predmeta kao što je bajonet i od
21 udarca tupim predmetom. Čini se da ovu grupu uglavnom čine žrtve pogubljenja
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vatrenim oružjem iz blizine (mogu se pretpostaviti takođe povrede od dodira,
2 znači, prislona)."

3 P: E, sad Vas ja molim pošto je pitanje bilo u pogledu ove žrtve...

4 O: NKS 16

5 P: ... samo... Da se podsetimo opomene prevodilaca. Pošto j... se pitanje
6 odnosilo na specifičan, specifično telo, znači broj 6 iz grobnice broj 1, možete
7 li sad ovaj zaključak da dovedete u vezu sa prethodno datom, datim autopsijskim
8 izveštajem koji ste, koji ste videli?

9 O: Upravo sam komparirao obdukcioni nalaz, zaključak o uzroku smrti kako
10 je napisan, i ovu konstataciju gospodina Haglunda, Heglunda. I to sam uradio
11 upravo zbog toga da ilustrujem kakav je zbirni izveštaj, da ne kažem
12 proizvoljnost u zaključivanju da se radi o bajonetu, jer ova opisana penetracija
13 jedan puta tri santimetra, nije opisana prvo u svim detaljima i ne bih da
14 sitničarim, ali ne ukazuje po svom opisu, sem oštrih ivica, da se radi o
15 predmetu kakav je bajonet, a posebno, posebno što je sam obducent koji je radio
16 obdukciju konstatovao bez pokazatelja vitalne reakcije post-mortalna povreda, a
17 ovde se uvodi kao: "egzekutivna povreda bajonetom" i tako dalje. To je jedna
18 nedoslednost.

19 Druga stvar koja je ovde izvedena kao jedan zaključak, a to je
20 konstatacija u izveštaju zajedničkom, znači u poslednjoj rečenici Haglunda, kaže
21 da ovu grupu uglavnom čine žrtve pogubljenja vatrenim oružjem iz blizine i mogu
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se pretpostaviti takođe povrede od dodira. Znači "dodir" objašnjavam, to je
2 prislon cevi na potiljak, odnosno na telo, pošto govori o potiljcima. Potpuno
3 neutemeljeno u obdukcionim nalazima. Apsolutno neutemeljeno jer oni sami navode
4 da nisu radili tragove barutne eksplozije, niti druga istraživanja kojim bi
5 potvrdili prislon. Molim Vas, ja samo tumačim Vama, kao profesionalac,
6 traumatološki nalaz. Ja ovo ne mogu uopšte da potvrdim i da prihvatim što je
7 napisao Haglund u zajedničkom izveštaju.

8 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Možemo li na pauzu, časni Sude?

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Idemo na pauzu od 25 minuta. Čini
10 se da se to gospodinu Dunjiću sviđa. Očito, zaslužen odmor. 25 minuta.

11 Prije toga, gdje smo sada? Do kud ste stigli?

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ne vjerujem da mogu završiti danas.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nisam to ni tražio. Htio sam samo znati
14 gdje smo. Jeste li na polovici, ili dalje od toga?

15 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Negdje oko polovice.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

17 ...Početak pauze u 17.48h

18 ...Sjednica nastavljena u 18.15h

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /prevod engleskog transkripta: "Da,
20 gospodine Bourgon."/

21 G. BOURGON: [simultani prevod] Da, hvala gospodine predsjedniče. Htio bih
22 potvrditi da gospodin Nikolić više nije ovdje. Tokom prve pauze bio je sasvim u
23 redu, ali tokom druge pauze nije se dobro osjećao. To nije fizički

24

25

26

27

28

29

30

1 problem, to je mentalni problem i on se htio vratiti u zatvor i on je to uradio.
2 Potpisali smo neki dokument kojim on pristaje na to da ne bude prisutan ovdje.
3 Hvala, gospodine predsjedniče.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Vidimo da je potpisao dokument.
5 Gospodine Živanoviću.

6 G. ŽIVANOVIĆ:

7 P: Professore, ja bih Vas zamolio sad samo da rezimiramo ovu grobnicu 1/6,
8 odnosno ovo telo nađeno u grobnici 1/6. Da li možete sada da samo rezimirate
9 ukratko samo da nam ponovite nekonzistentnosti, znači, između traumatološkog
10 nalaza, između uzroka smrti, zaključka i ovog nalaza u zbirnom izveštaju?

11 O: Pa nekonzistentnost je očigledna. Nekonzistentnost se ogleda u tome što
12 znači /.../ samo da.... samo sekundu da proverim jesam li ja okrenuo pravi broj?
13 Jeste. Nekonzistentnost se sastoji u tome što s jedne strane se govori o post-
14 mortalnim, posmrtnim povredama bez vitalnih reakcija, sa jednim relativno
15 preciznim opisom, a s druge strane se utvrđuje... govori upravo zbog toga da je
16 uzrok smrti neutvrđen, a na kraju se zaključuje da se radi o ubistvu. Tako da su
17 to stvari koje su apsolutno nekonzistentne. A u odnosu na komentar koji je
18 gospodin Haglund napisao ovde, on ovde decidirano, kako smo videli tvrdi da se
19 radi o mogućem uzroku smrti usled delovanja tupine i bajuneta. To je sve
20 međusobno u suprotnosti.

21 P: Dobro. Sad bih hteo da vidimo i da pređemo na neke druge
22 nekonzistentnosti ako ste ih uočili u zaključcima koji se tiču Nove Kasabe,
23 dakle, ovih izveštaja iz Nove Kasabe 1 i 2.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: I 3.

2 P: I 3, da, pardon. Da li možete da mi kažete, ja bih Vas molio, evo
3 možemo odmah da pogledamo Novu Kasabu 1/2. Engleska verzija je već na ekranu, a
4 u B/C/S verziji to je 148. strana ovog nalaza.

5 O: Dabome.

6 P: Možete pratiti sve to i preko ekrana, to je možda praktičnije nego iz
7 Vaših... Vašeg nalaza.

8 O: Ne, ovo su ori... ovo su originali.

9 P: Da, da. Znam da su originali.

10 SVJEDOK: *Scroll please, down.*

11 O: [simultani prevod] Malo spustiti dokument.

12 G. ŽIVANOVIĆ [simultani prevod]: Možemo li pogledati sljedeću stranicu,
13 molim Vas?

14 O: E, još malo *scroll down, please, o... OK.*

15 P: *That's fine.* Je li možete uporediti traumatološki nalaz, molio bih i
16 uzrok smrti?

17 O: Ovdje u traumatološkom nalazu koji je relativno precizan piše pod
18 tačkom 1, "strelna rana promera jedan puta jedan santimetar u temporalno-
19 okcipitalnoj regiji i unutrašnja levkasta oštećenja na levoj strani lobanje koja
20 se protežu delimično na levo, levi deo temene, temena pardon, delimično na
21 području leve slepoočnice, te na području gornje vilice." To je relativno dobar
22 opis. Tačka 2, "Uzastopni prelom na desnoj ključnoj kosti i drugom desnom rebru
23 sa stražnje strane prema prednjoj strani bez jasno izraženog levkastog oštećenja
24 koje bi odgovaralo rani od vatrenog oružja. Prelom na levim rebrima, broj 7 i 8,
25 kao moguće izlazne rane preloma spomenutih pod 2. U tački 2 i 3, znači opisan je
26 jedan traumatološki nalaz koji nije ubedljiv za vatreno oružje, odnosno za
27 delovanje projektila. Znači, samo je dozvoljena mogućnost, ali kao takvo, nigde
28 nije evidentirano.

29 Znači, postoji trauma.

30 U čemu je nekonzistentnost. Nekonzin...stentnost je sada u uzroku smrti,

1 Jer se ovdje sada navodi da se radi o višestrukim strelnim ranama, a
2 zapravo mi imamo samo jednu precizno i relativno precizno opisanu ranu u predelu
3 lobanje. Eto u tome se ogleda.

4 Da ne komentarišem način smrti.

5 P: E... dobro. Ja sam u slučajevima kod Nove Kasabe 2 primetio u nekoliko
6 nalaza, ja ću da Vam kažem da su to nalazi, znači, 2/9, 12 i 13, a sada ću
7 navesti i tačne brojeve u *e-court*u, samo da postavim pitanje, da se, da je kao
8 uzrok u zaključku naveden, da su povrede nanesene projektilom velike brzine, pa
9 ću Vas moliti sada da pogledamo ta, te nalaze, dakle, to je 2/9, to je u B/C/S
10 verziji 191 strana, a u engleskoj verziji to bi trebala da bude 185. strana.

11 O: [simultani prevod] Malo spustite dokumenat, molim. Slijedeću stranicu.
12 I još jednu sljedeću stranicu, molim. E, *it's OK*.

13 Ovo je slučaj-

14 P: Samo trenutak jedan da, evo sad ćemo naći, ovaj, englesku stranicu.

15 E sad smo, sad smo na tim stranicama, sad možemo.

16 O: Ja sad moram da pročitam prvo da svi čujemo kako je patolog opisao ovu
17 povredu: "Veliko oštećenje lobanje koje uključuje levu slepoočnu kost, levi deo
18 čeone i levi deo temene kosti, levi deo donjo-vilične kosti i lomne pukotine
19 koje odgovaraju nanese... povredi nanesenom vatrenim oružjem." U zaključku-
20 "Rana na glavi nanesena vatrenim oružjem." Kad kažem u zaključku, mislim u
21 zaključku gde se piše uzrok smrti.

22 Ja iz ovog opisa, sem defekta lobanje, defekta i nedostatka pojedinih
23 delova kostiju apsolutno ne mogu da zaključim, prvo, da se radi o povredi iz
24 pro... projektilom iz vatrene oružja. Moguće je, al' nema opisa. Drugo, ova

25

26

27

28

29

30

1 povreda je mogla da nastane tupinom mehaničkog oruđa bilo koje vrste, komadom
2 većim ili manjim gelera, i treća stvar koju ja ne mogu da zaključim, da li
3 postoji bilo koja vitalna reakcija da bi to bilo uzrok smrti. Ono o čemu sam već
4 prethodno govorio.

5 Znači, opis povrede koji je dat, koji možete da vidite i sami, ako
6 uporedimo s onim koji je relativno korektan, videćete koliko je onaj prethodni
7 slučaj NKS 1/6, NKS 1/6, onda je jasno koliko je ovaj insuficijentniji opis, jer
8 ovde nisu opisane ni ivice, ni strane, ni bilo šta. Čak se nisu opisale ni
9 frakturane linije koje mogu samo delimično da ukažu na delovanje nekog
10 razarajućeg povrednog oruđa, na primer, kao što je Haglund reko i zaključio, o
11 projektilu ev...e...ev...e... malog kalibra, velike brzine. Ako je bilo to, ako
12 se sećam, pitanje.

13 P: To se tiče, to se tiče sledećeg, ovog, ja mislim nalaza, to je 2/12 i
14 to je u B/C/S verziji strana 202.

15 O: Sad ćemo da vidimo.

16 P: E, da. A, a u engleskoj verziji 195. Ja bih molio da pređemo samo na...

17 O: Treći.

18 P: ...još...u B/C/S verziji još tri... još dve strane dalje. Još dve
19 strane dalje. Znači, 204. strana u B/C/S verziji. Ovo je 2/12. Izgleda da ćemo
20 morati još... dokaz... E, da, da. Dokaz o traumii.

21 O: Jeste. OK, OK.

22 P: To je to.

23 O: Dokaz o traumii patolog na sledeći način dokumentuje: "Ekstremni prelom
24 lobanje s...sa fragmentacijom. Nedostaju kosti srednjeg dela lica osim jednog
25 dela gornje vilice, svod lobanje očuvan, ali nedostaje celokupni levi temeni i
26 pot... leva temena i potiljačna regija. Prelom desne grane donje vilice. Kao što
27 sam i u prethodnom slučaju rekao-

28 P: E, je li možemo sada da pogledamo samo uzrok smrti.-

29

30

1 O: Da, da, *scroll p... down*.

2 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Sljedeću stranicu u B/C/S verziji, molim
3 Vas.

4 O:[simultani prevod] Malo spustite dokument, molim Vas.

5 P: Ne, ne, ne, sledeća, sledeća strana mora ići.

6 O: *Next page aha. E, yes*. Uzrok smrti - rana na glavi nanescna projektilom
7 ispaljenim iz vatrenog oružja velikom brzinom. Način nastupanja smrti - ubistvo.

8 P: Sad bih Vas molio da mi kažete, s obzirom da je ovde napisano da je
9 rana na glavi nanescna projektilom ispaljenim iz vatrenog oružja velikom
10 brzinom. Da li možete da kažete sa sudsko-medicinske tačke gledišta da li može
11 da se ustanovi kod ovakvog opisa traumatske... traume, da li može da se ustanovi
12 da se radi o projektilu velike brzine?

13 O: Iz datog opisa koji sam citirao, ne može ništa da se zaključi osim da
14 postoje defekti lobanje. Odnosno, defekti, nedostaci pojedinih koštanih delova
15 te lobanje. Znači, to je jedini zaključak koji može da se konstatuje.

16 P: A...

17 O: Opis koji je dat ne upućuje, samo momenat, ne upućuje ni jednim svojim
18 elementom da se radi o projektilu, uopšte da se radi o nedo... povredama koje su
19 nanete projektilom. E sada. Odgovor direktan na Vaše pitanje. Projektili velike
20 brzine, znači, ispaljeni iz puške, recimo, vojničke, oni imaju veliku brzinu. Ja
21 mislim da se kreće negde oko, čini mi se, zavisno od oružja, oko 800 metara u
22 sekundi. Prilikom kontakta sa telom, zavisno od daljine, ta brzina se kreće od
23 600 do 800 metara u... I smatra se srednje velikom brzinom kretanja projektila.
24 Takvi projektili kada prođu kroz lobanju, kroz tel... mislim, govorimo sad o
25 lobanji, oni mogu da naprave velika razorenja. I to je činjenica. Na kostima se
26 mogu naći tragovi olučasti ili levkasti, ili polukružni, od mesta gde je ušao
27 ili gde je izašao taj projektil.

28 Međutim, povrede lobanje koje izgledaju na identičan način kako je ovde
29 konstatovano, znači, sa nedostacima, mogu da nastanu prilikom kontakta sa

30

1 gelerom, odnosno kada geler, a to su komadi eksplozivnog rasprskavajućeg
2 sredstva, udare u lobanju. Povrede mogu da nastanu tupinom druge vrste. Ovakve,
3 kako su opisane. Treća stvar, projektili male brzine, čak i malog kalibra, pa
4 čak i iz prislona na telo nas... naprave brojne frakture i uvek ostvaljaju neki
5 svoj trag od projektila - od onog malog, znači, projektila.

6 I kod truljenja i raspadanja leša, dolazi do odvajanja delova kostiju
7 nakon procesa truljenja i kako taj period duže prolazi, to ispada da su kosti
8 lobanje sa velikim nedostacima. A zapravo se radi o skupu malih preloma, malih
9 komada sa velikim brojem frakturnih linija. Znači, ja kad dobijem ovakvu lobanju
10 nikad ne bih smeo da zaključim da se radi, to je samo jedna od mogućnosti da se
11 radi o projektilu velike brzine. Znači, samo jedna od mogućnosti u forenzičkom
12 smislu. A ovde, ono što je najveća zamerka, što sam opis koji je dat sa svojim
13 karakteristikama, odnosno sa onim što je trebalo da se opiše, apsolutno ne
14 ukazuje na takav element. Osim što postoje defekti lobanje. I to je jedini
15 zaključak.

16 P: Mislite, ne ukazuje na projektil uopšte?

17 O: Ne ukazuje na projektil, niti na projektil velike brzine.

18 P: Ja bih Vas molio sad da pogledamo sledeći nalaz. To je odmah sledeća
19 stranica, i u B/C/S, i u...u engleskoj verziji

20 O: Izvinite, to je NKS?

21 P: Gledajte bolje možda 2/13. To je 2/13, ali videćete to, ovaj, na ekranu
22 takođe. Doduše, na ekranu će Vam izaći ceo nalaz, a Vi ste u svom nalazu, ovaj,
23 stavili samo onaj deo koji, samo onaj deo koji ste obradili. To je takođe,
24 ovaj... tu je isto karakteristično da je...

25 O: [simultani prevod]Pustite malo dokument, molim Vas.

26

27

28

29

30

1 P: /prevod engleskog transkripta: "Sljedeća strana, predlažem."/ Ovaj,...

2 O: /prevod engleskog transkripta: Sljedeća strana, molim. U redu je,
3 hvala./

4 P: Za... Engleska strana je to 199 ovog nalaza, ovog dela nalaza.

5 O: Ja ću sada ovo što se vidi da dokaz o traumi da pročitam samo:
6 "Oštećenje lobanje dimenzije 11 x 10 koje uključuje levu slepoočnu kost, temenu
7 i potiljačnu regiju...

8 PREVODIIOC: Molimo da polako čitate, hvala.

9 SVJEDOK: Još jednom ću. Izvinjavam se. "Oštećenje lobanje dimenzija 11 x
10 10 cm koje uključuje levu slepoočnu kost, temenu i potiljačnu regiju.

11 2. linearni prelom, linearni prelomi koji se zrakasto šire od povređenog
12 mesta preko leve i desne temene kosti do desne slepoočne kosti." /prevod
13 engleskog transkripta: Sljedeća strana, molim./

14 P: A oprostite, samo, kad smo ovde već, da li možemo, da li možete da mi
15 kažete za ovaj dokaz o ranijoj povredi. Je l' to nešto...?

16 O: Da. Ovde postoji i ... To sam hteo kasnije da komentarišem, ali ovde
17 pod "a" postoji dokaz o ranijoj povredi, tako piše naslov i onda, pod 1 "5
18 komada sačme zaglavljenih u mekom tkivu leve donje golenjače... golenjačine
19 kosti i u području gležnja."

20 P: Je l' možete samo da nam objasnite šta se ovde u ovakvom nalazu
21 podrazumeva pod tim "ranija povreda"?

22 O: To je povreda koja treba da je nastala *ante-mortem*. To jest, pre smrti.
23 Kad se kaže o ranijoj povredi. Ali ja iz ovog datog opisa ne mogu da Vam
24 odgovorim na to pitanje. Da li je ona nastala zaista ranije i na osnovu čega se
25 tvrdi. A u odnosu na dokaz o traumi lobanje koji sam ovde citirao, ako se samo
26 podsetimo šta sam u prethodnom slučaju pročitao, znači, opis defekta lobanje
27 koje je tih dimenzija sa linearnim prelomima. Ja opet nemam ovde nijedan drugi
28 pokazatelj koji bi ukazao na vrstu tra... na vrstu te povrede, odnosno tog
29 defekta. *Pa... please, page down. Next page, next page, please.*

30

1 U uzroku smrti se navodi: "Ekstremna trauma glave. Ekstremna trauma glave"

2 P: Da.

3 O: E sad ako uporedite opis koji je ovde dāt, ovde je data samo
4 konstatacija da se radi o traumi glave. Neću da diskutujem da li je to uzrok
5 smrti, nego samo da se govori o ekstremnoj traumi glave. Identičan opis koji smo
6 prethodno imali u prethodnom slučaju defekta lobanje, govori se o, vrlo precizno
7 se govori o rani nanesejoj projektilom ispaljenim iz vatrenog oružja velikom
8 brzinom. Znači, mi imamo dva slična opisa. Kod jednog se vrlo -

9 P: Sa... samo... izvinjavam se što Vas prekidam. Da li se radi o
10 "ispaljenog velikom brzinom" ili "metkom velike brzine"?

11 O: "Rana na glavi naneseja projektilom ispaljenim iz vatrenog oružja
12 velikom brzinom." Tako piše u prethodnom slučaju. Sa istim opisom, sličnim
13 opisom povrede - traume glave. Ja se izvinjavam ako sam pogrešio nešto.

14 P: Drugim rečima, povrede su gotovo opisane na identičan način u
15 prethodnom nalazu i u ovom nalazu, s tim što su uzroci dati drugačije.

16 O: Različito. Ovde u drugom slučaju koji sam citirao sada, znači ovaj
17 slučaj koji smo pomenul... pročitali poslednji, NKS 2/13, ovde se samo govori o
18 traumi koja nije definisana od čega je. Da li je projektil, da li je geler, da
19 li je tupina ili ne znam... ili je to posmrtna ili zaživotna povreda. A iz
20 zaključka koji su oni... koji je izveden, ispada da je to zaživotna povreda, da
21 je to uzrok smrti. Pri čemu ja ne mogu uopšte to da prihvatim jer nemam nijedan
22 dokaz o tome da je zaživotna povreda, ali o tome više da ne ponavljam.

23 P: Da, da. Ja bih Vas molio sad da pogledamo samo još jedan ovaj nalaz,
24 odmah sledeći nalaz, to je...

25 O: NKS 2 -

26

27

28

29

30

1 P: ...to je 20... 201. strana u engleskoj verziji. To je 201. strana u
2 engleskoj verziji u B/C/S verziji to je 210. strana. Ovde je ponovo opisana
3 jedna trauma lobanje.

4 *May we move to next page, please.*

5 To je 2/14, vidite, ovaj...

6 O: Da, da. 2/14.

7 P: ... Nova Kasaba

8 O: *Next page, please*

9 P: [simultani prevod] Na engleskom to je 202, na B/H/S-u, 211.

10 O: *Scroll down, please.*

11 P: *Next page, next page in B/C/S. That's it.*

12 O: *That's OK.* Ovde imamo dokaz o povredi. Znači to je onaj koji bi trebao
13 da glasi traumatski, traumatološki ili, ili dokaz, ovaj, unutrašnji nalaz, al'
14 svejedno. Dokaz o povredi. Pod 1, "Oštećenje leve slepoočne regije veličine 1 x
15 1,3 santimetara, sa levkastim unutrašnjim oštećenjem." I broj 2, "Prelom 4.
16 desnog grudnog rebra i kraja grudne kosti. Uzrok smrti - trauma lobanje."

17 E sad, ako hoću pažljivo da analiziram ovaj slučaj, oštećenje leve
18 slepoočne regije ovako kako je opisano, sa relativno preciznim, 1 x 1,3 i
19 levkastim unutrašnjim oštećenjem ukazuje da je moguća povreda od projektila, jer
20 projektil pravi levkasto oštećenje na unutrašnjem svodu. Znači, to je u redu.
21 "Prelom 4. desnog grudnog rebra i kraja grudne kosti" - tu je samo konstatacija
22 da se radi o prelomu. Nije opisan detaljno, nije rečeno šta ima u spoljašnjem
23 nalazu oko tog rebra, i tako dalje. Znači, ostavimo to po strani. "Uzrok smrti -
24 trauma lobanje." Znači, i ovde se sad konsta... uzima jedan opšti... opšti, da
25 ne kažem, jedna opšta konstatacija da se radi o... da je u... smrtni ishod

26

27

28

29

30

1 prouzrokovan oštećenjem na lobanji.

2 Ovde trauma lobanje nije takođe, ovaj, objašnjena da li je od projektila
3 ili od neke druge sile - tupine, mehaničkog oruđa, gelera, i tako dalje, i tako
4 dalje. Jer i drugi dokazi, u smislu rendgenskog snimka, recimo, ništa o tome ne
5 govore. I patolog je zaključio da se samo radi o traumi lobanje bez određene
6 specifikacije. Prema tome, ovde imamo kombinaciju uopštenog zaključka o povredi
7 i relativno nepreciznog jednom... u jednom delu nepreciznog, u drugom delu malo
8 preciznijeg opisa tog traumatološkog nalaza.

9 P: Ja bih Vas molio sada da pređemo... Vi ste inače rekli da su ove, ovi
10 nalazi, autopsijski nalazi za grobnice u Novoj Kasabi 6, 7 i 8 korektno urađeni.
11 Da su urađeni po pravilima struke. U Vašem nalazu Vi ste to i komentarisali -
12 dali ste određene komentare za te nalaze. Ja bih Vas sad molio da pre nego što
13 pređemo u detaljno komentarisanje ovih Vaših izveštaja, odnosno izveštaja koje
14 ste izdvojili, da nam date neku opštu, eventualno, sliku tih autopsijskih nalaza
15 koji se tiču Nove Kasabe. Dakle, u pogledu nalaza, u pogledu zaključaka, u
16 pogledu uzroka smrti.

17 O: Ovde postoje dve stvari koje bih morao da isteknem. Prvo, Nova Kasaba
18 6,7 i 8, u opisu tih glavnih povreda koje su... postoji veoma precizan, da kažem
19 opis tih povreda iz kojih čovek može, odnosno stručnjak može da zaključi da se
20 zaista radilo o određenim povredama. I opisi čak preloma pojedinih kostiju,
21 znači, ne samo lobanje, nego i svih ostalih kostiju je relativno precizan tako
22 da je moguće izvući određeni zaključak.

23 Ovde, na primjer, u tom jednom prv... u tom jednom slučaju Nova Kasaba 6,

24

25

26

27

28

29

30

1 jedno... broj 1 telo, vrlo precizno je opisana trauma, govorim u opštem smislu
2 trauma, odnosno te povrede na kostima, gde je patolog precizno opisao sve
3 elemente koji bi trebali da se sadrže u obdukcionom zapisniku, međutim, on u
4 uzroku smrti se nije mogao da, nije mogao da se izjasni. I on je bez obzira na
5 detaljan opis ipak rekao da je nemoguće utvrditi taj uzrok smrti.

6 P: Oprostite, to je Nova Kasaba 6 ili /nerazgovjetno/.

7 O: Nova Kasaba 6, prvi slučaj, 001. 001. Ne 1001, nego 001.

8 P: Da, da.

9 O: U transkriptu. U drugom slučaju, sa istog lokaliteta, povreda glave je
10 vrlo precizno opisana...

11 P: Samo jedan trenutak, oprostite samo da...

12 O: Izvinjavam se.

13 P: Ništa, ja se izvinjavam, izvinjavam se jer smo pogrešan, pogrešan smo
14 Vam dali, ovaj, pogrešan smo *report* dobili. Ovaj, ništa, ja Vas molim samo nam
15 opišite, ovaj, ovu situaciju. Pokušaćemo da nabavimo...

16 O: Pa... da ja...

17 P: Novu Kasabu 6.

18 O: ... generalno, ja sam sad ovo... sad citirao u mom nalazu to stoji vrlo
19 precizno citirano i mogu samo da kažem da su... opisi povreda odgovaraju
20 dijagnozama koje su oni postavili da su nastale od projektila. To je generalno
21 što mogu da kažem za ove tri lokacije Nova Kasaba 6, 7 i 8, ne ulazeći u
22 komentare uzroka smrti - ponovo podvlačim - ali, ono što je bitno, i što se
23 razlikuje od prethodne tri lokacije, to su vrlo temeljni opisi tog nalaza koji
24 zaista potvrđuju da se radi o povredama vatrenim oružjem.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li možete sada generalno da nam kažete, prvo, kakve su te grobnice u
2 Novoj Kasabi 6,7 i 8? Da li se radi o primarnim grobnicama, ili?

3 O: Da. Primarne grobnice su to, po ovim informacijama koje ja imam.

4 P: Je li možete da nam kažete u kômu, generalno, u kakvom su stanju tela u
5 tim grobnicama?

6 O: Po datom opisu u spoljašnjem nalazu, odnosno u opisu ostatka, postoji
7 nedostatak i nepreciznost u opisu truležnih promena. Nedostatak i nepreciznost
8 koju sam ranije već istako, a to su da, na... na primer kod većine, na primer ,
9 se kaže: kompletno telo sa odelom, ali samo su kosti prisutne, bez ostatka mekog
10 tkiva. To je korektan opis i to se kao takvo može pristati. Međutim, postoje
11 opisi gde nepotpuno opisuje truležne promene na ostacima i ne precizira gde su
12 te truležne promene očuvane, znači, ti delovi mekog tkiva i u unutrašnjem
13 nalazu. Iz čega ne može da se zaključi... forenz... znači, ekspert ne može da
14 zaključi precizno o nekom vremenu smrti i onda je... su to ti nedostatci
15 generalni koji bi mogli da se kažu i za sve ostale lokacije koje sam imao
16 prilike da pregledam.

17 P: Kod ovih tela, kako sam Vas razumeo, postoji prisustvo mekih tkiva u
18 momentu autopsije, u momentu - bar kod nekih od ovih...

19 O: Ostacima.

20 P: Ostacima, da. Recite mi sada da li je tu uočena neka razlika u stepenu
21 te, kako Vi kažete skeletizacije, to jest truljenja odnosno raspadanja tih mekih
22 tkiva u leševima koji su nađeni u ovim grobnicama?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa postoji različitost u opisu tih truležnih promena i skeletizacije.
2 Jedni su potpuno skeletizovani, recimo, a u nekim drugim lokacijama postoji...
3 meka tkiva koja su truležno izmenjena u stepenu do duboke saponifikacije. Ja ću
4 sad samo citirati. To je MK8, znači, lokacija NK8, NKS8, a slučaj broj 46. Kaže:
5 "Meka tkiva adherirana na rukama dok je trup duboko saponifikovan." Znači, ovde
6 ustvari, ovo meni, ovo što je saponifikovano, kao ekspertu ukazuje da je taj deo
7 trupa bio izložen visokoj vlazi, odnosno bio u nekom, u nekoj vodi, ili da je u
8 grobnici postojala voda, ili je pre toga bio u nekim vlažnim uslovima koji su
9 stvorili uslove za razvoj saponifikacije. I na osnovu toga, znači ovakvog opisa
10 može da se pretpostavi sada, da se pretpostavi da li je telo bilo u vlažnim
11 uslovima pre sahranjivanja, ili u samoj grobnici.

12 P: Ja ću Vam taj nalaz pokazati kao i još neke druge nalaze sutra, ali ću
13 Vas zamoliti samo da nam objasnite taj pojam, šta to znači saponifikacija, pošto
14 je to termin sa kojim se sada prvi put susrećemo?

15 O: To je jedan, jedan stepen truležnih promena. I to jedna specifična
16 vrsta truležnog, truležnih promena na mekom tkivu koja je za nas forenzičare
17 vrlo značajna. S jedne strane, saponifikacija ukazuje na to da je taj deo tela,
18 ili celo telo, boravilo u... gde postoji visoka vlaga, da se meko tkivo pretvara
19 u sapune i ono takvo ima izgled. U kasnijoj fazi truljenja tog takvog
20 saponifikovanog tela, dolazi do taloženja i vezivanja kalcioma iz okoline i taj
21 saponifikovani deo očvrstne kao gips i pretvara se zapravo masno tkivo, mišići
22 /sic/ se pretvara u gipsanu ploču. Zašto je to važno? Važno je što se procenjuje
23 vreme od smrti do... na osnovu toga znači stepena razvoja truležnih promena,

24
25
26
27
28
29
30

